РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 10-го серпня 1916. Ч. 96. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, August 10, 1916. No. 96.

ВЕЛИКА БИТВА НА ПОЛУДНЕ ВІД ДНЇСТРА.

Масовий наступ російських війск в напрямі Станиславова.

Отинія, Товмач і Нижнів в російських руках.

НОВИЙ НАСТУП ІТАЛІЙЦІВ НАД РІКОЮ ІЗОНЦО.

ДАЛЬШІ УСПІХИ НІМЦІВ НА ВОЛИНИ І В КАРПАТАХ.

БЕРЛІН, 7. серпня. — **На східнім терені війни протятом останних 24 годин не зайшли жадні важнійші зміни.**

На Волини німецькі війска прогнали Москалів на боєвім фронті на полудне від Заріча за ріку Стоход.

Над Серетом битва триває з великою завзятостию дальше в околиці Залозець.

Значні успіхи віднесли союзні війска в Карпатах над Чорним Черемошем.

Німецький ґенеральний штаб доносить:

„На північнім боєвім фронті вчерашний день минув зовсім спокійно.

„На Волини відділи російських війск робили знова зусиля, щоби відзискати свої становища, які були втратили по боротьбі в суботу. Наші війска ударемнили отсей напад Москалів, завдаючи їм тяжкі втрати.

„На захід і північний захід від Залозець (над Серетом) російські війска перевели цілий ряд нових нападів, але без успіху. Дальше на полудне розвиваєть ся битва на правім березі Серету.

„На боєвім фронті армії Ботмера не зайшли жадні зміни.

„В Карпатах союзні війска здобули два гірські пасма над Чорним Черемошем".

[Чорний Черемош плине здовж границі Галичини і Буковини. Білий Черемош перепливає через Жабє. Оба сї Черемоші лучать ся разом коло Устерік і яко Черемош плине дальше на північ здовж галицько-буковинської границі].

НАСТУП СОЮЗНИХ ВІЙСК В КАРПАТАХ.

ВІДЕНЬ, 7. серпня. — З головної австрійсько-угорської кватири доносять:

„Наші війска взяли приступом пасма гір коло Яблониці, Ворохти і на захід від Татарова.

„По обох сторонах Делятина наші війска відбили побідно напади російських війск".

ДОЩ ЗНОВА НА ПЕРЕШКОДІ РОСІЙСЬКІЙ ПОБІДІ.

ПЕТРОГРАД, 7. серпня. — Рапорт російського ґенерального штабу подає отсі вісти:

„Відділ, зложений з 7 неприятельських літаків, бомбардував ріжні місцевости на схід від Стохода, однак не заподіяв жадної шкоди.

„В кількох місцях на боєвім фронті здовж Стохода Німці перевели сильні напади, однак наші війска їх відбили.

„Наступ наших війск над горішним Серетом відбуваєть ся дальше. В околиці сіл Звиженя, Костинця і Ренева (на полуднений схід від Залозець) наші війска здобули укріплені становища неприятеля. В лісах сеї околиці прийшло до боротьби на баґнети. Неприятель переводить сильні протинапади. Боротьба відбуваєть ся серед великих трудностий. Сильна злива перемінила околицю в багно.

„Над Коропцем неприятель перевів сильний наступ в околиці Велеснева. Наші війска відбили всі напади з великими втратами для неприятеля.

„Над Чорним Черемошем і на полудне від Ворохти неприятелеви удало ся змусити до відвороту наші кінні патрулі".

СОЮЗНІ ВІЙСКА ПОЛОНИЛИ 3.400 МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 8. серпня. — **На полудево-східнім терені війни відбуваєть ся битва на цілім фронті, почавши від Припети здовж Стохода аж до Карпат.**

Російські війска, яких наступ на Волини і над Серетом зовсім здержано, розпочали тепер з цілою силою новий наступ на полудне від Дністра в напрямі Тисьмениці і Станиславова. Союзні війска уступили перед великою перевагою неприятеля і заняли приготовлені становища на схід від Товмача і Отинії.

В Карпатах наступ союзних війск відбуваєть ся дальше з добрим успіхом. Москалі стратили знова важні становища на схід від Яблониці і Ворохти, причім потерпіли тяжкі втрати. Ліве крило російської полудневої армії находить ся в небезпеці.

Над Серетом наступ Москалів здержано. Наші війска очистили з неприятеля західний берег ріки в околиці Вертелки (на північ від Озірної).

В околиці Залозець і над Стоходом всі напади неприятеля відбито.

Число Москалів, полонених протягом останних 24 годин, виносить около 3.400.

Урядовий звіт німецького головного штабу звучить:

„Армія Гінденбурга: На боєвім фронті Гінденбурга розвинула вчера живу діяльність артилерія. Над Стоходом наші війска ударемнили нові напади російських війск. На захід від Луцка розпочала ся рано нова битва.

„На північний захід від Залозець наступ Москалям не удав ся. В битві на полудне від Залозець наші війска полонили поверх 700 Москалів і здобули 5 машинових крісів.

„На полудне від Дністра російські війска перевели сильний наступ на боєвім фронті Товмач-Отинія. Союзні війска уступили на захід від Товмача, займаючи нові, наперед приготовлені становища.

„В Карпатах союзні війска віднесли нові успіхи над Білим Черемошем".

З австрійської головної кватири доносять:

„В Карпатах наші війска здобули важні становища на схід від Ворохти і Яблониці. На сім боєвім фронті полонено поверх 1.000 Москалів.

„На полудневий захід від Делятина наші війска відбили нові напади Москалів.

„На схід від Товмача і Отинії неприятель розпочав вчера масовий наступ на наші становища. Російська кольона вдерла ся в наші перші окопи. В часі протинападу наші війска полонили поверх 1.000 Москалів, однак з причини великої переваги неприятеля наші війска були приневолені уступити дальше на схід в напрямі Станиславова.

„Над Серетом, на полудне від Вертелки, союзні війска прогнали Москалів з лівого берега ріки, беручи поверх 700 Москалів в полон".

МОСКАЛІ ЗАНЯЛИ ОТИНІЮ, ТОВМАЧ І НИЖНІВ.

ПЕТРОГРАД, 8. серпня. — Російський ґенеральний штаб доносить:

„Наші війска укріпили над Серетом становища, які були здобули в останних днях битви. Число Німців і Австрійців, полонених підчас битви в суботу і неділю, виносить 166 офіцирів і 8.415 жовнірів. Воєнна добича складаєть ся з 4 гармат, 19 машинових крісів, 11 метавок і великої скількости инших воєнних матеріялів. Протягом останного дня з причини дощів не відбули ся на тім фронті жадні важнійші воєнні операції.

„На полудне від Дністра війска ґенерала Лечицького розпочали наступ в напрямі Станиславова на боєвім фронті, 25 верств широкім. Наші війска переломили боєву лінію неприятеля на схід від Товмача і приневолили його до відвороту здовж цілої боєвої лінії. Місто Товмач находить ся в руках наших війск.

„Рівночасно розпочали наші війска наступ коло Отинії по обох сторонах шляху, який веде з Коломиї до Станиславова. По кількагодиннім бомбардованю неприятельських становищ ґазовими бомбами наші війска змусили неприятеля до відвороту. Опісля наша кіннота перевела несподівано наступ, переслідуючи в неладі уступаючого неприятеля. Одна із наших хоробрих дивізій козаків полонила поверх 2.000 Німців, здобуваючи притім кілька гармат і значну скількість машинових крісів. Число полонених постійно збільшаєть ся. Загальне число полонених покищо незвісне.

„Над рікою Стоходом (на Волини) в околиці села Стобихви австрійсько-угорські жовніри вийшли в ночи зі своїх окопів і з піднесеними руками зближили ся до становищ одного із наших полків. Полковника Степаненка, який хотів до них зблизити ся, вони підступно замордували. Опісля наші стрільці вирізали до ноги цілий відділ австрійсько-угорських жовнірів".

Нічний рапорт російського ґенерального штабу звучить:

„Наступ наших війск на полудне від Дністра відбуваєть ся з добрим успіхом дальше. Переслідуючи утікаючого неприятеля, наші війска вийшли до Нижнева і взяли місто у своє посідане. Наші війска заняли села: Братишів, Палагіче, Надорожну, Чорнолізці, Нові Кривотули і місточко Отинію. Передні відділи нашої армії зближають ся до ріки Ворони, над якою лежить місточко Тисьмениця.

„Перед уступленем неприятеля було чути в кількох місцях сильні вибухи. Правдоподібно неприятель висадив у воздух підчас відвороту своїх війск мости і засоби, яких не міг зі собою забрати.

„Число полонених і скількість воєнної добичи покищо незвісні. Їх подасть ся пізнійше до відома.

„Терен, занятий нашими війсками, виносить 160 квадратових кільометрів".

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

АВСТРІЙЦІ ПОЛОНИЛИ ОКОЛО 3.000 ІТАЛІЙЦІВ.

ВІДЕНЬ, 8. серпня. — **Велика битва з небувалою завзятостию триває вже другий день без перестанку. Італійці переводять напади в масових формаціях, не оглядаючи ся на величезні жертви, які проріджують їх ряди. Коло примістка над рікою Ізонцо прийшло до великого бою. Наші війска полонили від неділі около 3.000 Італійців. Уступаючи перед великою чисельною перевагою неприятеля, австрійські війска цофнули ся на східний берег ріки Ізонцо.**

Головна австрійська кватира доносить:

„Завзята битва в околиці Ґориції триває без перестанку дальше. Наші війска відбили майже на цілій лінії напади Італійців. Число Італійців, полонених в останних двох днях битви, виносить 2.932 в офіцирах і жовнірах. Щоби уникнути непотрібних страт в людях, наші війска останної ночи уступили на східний берег ріки Ізонцо.

„На височині Добердо, на горах Сан Мікеле і Сан Мартіно всі напади неприятеля зістали відбиті".

ІТАЛІЙЦІ ЗДОБУЛИ ПРИМІСТОК КОЛО ҐОРИЦІЇ. — 8.000 ПОЛОНЕНИХ АВСТРІЙЦІВ.

РИМ, 8. серпня. — **Ціла Італія обходить сьвяточно велику побіду італійської армії над рікою Ізонцо. Італійські війска здобули остаточно примісток над рікою Ізонцо напроти міста Ґориції, де від 14 місяців потоками плила кров обох змагаючих ся зі собою армій.**

Кождої хвилі можна надіяти ся упадку Ґориції.

Шеф ґенерального штабу, ґенерал Кадорна доносить:

„В околиці Ґориції відбули ся вчера завзяті бої на ґорах Сан Мікеле і Саботіно. Наші війска здобули приступом сильно укріплені становища неприятеля. Примісток над рікою Ізонцо напроти Ґориції находить ся в руках наших війск. Наші гармати розпочали бомбардоване Ґориції, щоби прогнати Австрійців з міста, які сильно укріпили ся в домах.

„В неділю і вчера наші війска полонили 8.000 Австрійців, між тими 200 офіцирів. Воєнна добича складаєть ся з 11 гармат, 100 машинових крісів і великої скількости инших воєнних матеріялів.

„Один із наших літаків кинув на залізничу стацію Опчіна тону вибухаючих матеріялів і повернув неушкоджений назад помимо сильного огню Австрійців".

УГОРСЬКИЙ ҐРАФ АПОНІ ЗАПОВІДАЄ, ЩО СЕГО РОКУ НАСТУПИТЬ КОНЕЦЬ ВІЙНИ.

БУДАПЕШТ, 8. серпня. — **В столиці Угорщини панує переконанє, що війна не потриває через трету зиму.**

Ґраф Апоні заявив, що Англія і Франція по останній невдачі прийшли вже до переконаня, що їм не удасть ся віднести рішаючої побіди над центральними державами. Таксамо наступ російських війск в Галичині не приніс дотепер таких успіхів, яких Росія і її союзники надіяли ся.

Коли би прийшло ся вести війну навіть ще через десять літ, то заключений по сїй війні мир не ріжнив би ся нічим від мира, який заключено би під теперішну пору.

По війні можна надіяти ся спокою найменьше через два поколїня. Будучі поколїня треба однак виховувати в такім дусї, щоби війну на будуче зовсім виключити.

ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

БИТВИ В ПІКАРДІЇ І ПІД ВЕРДЕНОМ ТРИВАЮТЬ ДАЛЬШЕ.

БЕРЛІН, 8. серпня. — Німецький штаб доносить:

„На боєвім фронті на північ від ріки Сом прийшло в околиці місцевости Позієр до боротьби на баґнети, якої вислід був для нас вдоволяючий. В сїй битві наші війска взяли кількасот Англійців в полон.

„В битві в околиці Ґем і на полудне від ріки Сом напади Французів відбито.

„По обох сторонах ріки Мези відбуваєть ся сильна перестрілка артилерії. Напади французьких війск коло форту Тіомон були без успіху".

ЛОНДОН, 8. серпня. — З головної кватири англійських війск доносять:

„В околиці Позієр німецькі війска перевели 4 сильні напади, уживаючи притім плинного огню. Три напади відбито, при четвертім Німцям удало ся здобути перші наші окопи в довжині 50 ярдів.

„Тяжкі гармати німецькі острілюють сильно наші становища коло Мамец і Льонґваль. Впрочім не зайшли жадні важнійші зміни".

ПАРИЖ, 8. серпня. — Французький головний штаб доносить:

„В околиці Флері і на полудне від Тіомон ведеть ся завзята битва. Коло ліса Шапітр і Шеноа наші війска взяли приступом два німецькі рови. В одним із них найшли ми 100 убитих і ранених. Протягом вчерашного дня полонили ми 200 Німців і здобули 6 машинових крісів".

ПОГОЛОСКИ ПРО КОРАБЕЛЬ „БРЕМЕН".

БОСТОН, МАСС., 8. серпня. — Недалеко Крос Айленд зауважено передвчера два підводні кораблї. Американський департамент маринарки заявив, що в тих сторонах нема американських підводних лодок. Тому панує переконанє, що одним із тих підводних кораблів є „Бремен". Протягом вчерашного дня не відкрито жадних слідів, які би вказували на присутність підводних кораблів.

Загально здогадують ся, що німецький підводний корабель через день находив ся коло побережа, щоби відтак серед ночи продовжати свою подорож до Бостону.

Ніхто не сумніваєть ся, що „Бремен" прибуде до Бостону. Як доносять, на доках німецької корабельної компанії приготовлено вже матеріяли, які „Бремен" має відтак забрати до Німеччини.

ДО НАШИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ.

Адміністрація часописи „Свободи" повідомляє отсим своїх Вп. Передплатників, що задля незвичайної підвишки цін газетного паперу і других друкарських матеріялів, з днем 8-го серпня б. р. передплата сеї часописи зістала підвисшена і тепер виносить:

В Злучених Державах на рік	$2.50
„ „ „ на 6 місяців	1.25
„ „ „ на 4 місяці	1.00
В Джерзі Сіти і за границею на рік	3.25
„ „ „ „ „ на ½ р.	1.75
„ „ „ „ „ кварт.	1.00

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертаєть ся.

З біжучої хвилі.

Петроґрадська ґазета „Новоє Время" (ч. 14479) пише: „Чернівці не дуже потерпіли при послідній офензиві. Середина міста і передмістя цілі. Доми цілі, улиці в повнім порядку. Лише часть міста, прилежна до моста, — знищена. З початку місто було пусте, але пізнійше появили ся мешканці і житє приходить до нормального стану. **З міста втікли лише „инородцы". „Русскіе" і Румуни остали ся".**

Се вже третий раз нотуємо подібні вісти. Походять вони з московських ґазет. І се є сьвіжий доказ, як поводили ся Москалі з населенєм підчас послідного наїзду на Галичину. „Инородцы" повтікали, а остали ся лише „русскіе". Цікаво буде знати, відки взяли ся в Чернівцях „русскіе"? Чи не прийшли вони за російською армією? Здаєть ся, що навіть ті, котрі перед війною мали „русскі убіжденія", втікли тепер також, аби лише не мати ніякого діла з „богобоязливим воинством" білого царя.

Галицькі Поляки не можуть переболіти сего, що австрійське правительство дало українській торговельній школі у Львові 7.000 корон підмоги, а польській всього 4.000 корон. Чи мають вони одначе слушну причину до нарікання? Длячого Поляки не згадають, що Українці мають лише одну торговельну школу, яку самі мусять удержувати. Натомісь Поляки мають кілька державних торговельних шкіл з польською мовою викладовою, а крім того приватну, на яку дістали ще й запомогу.

Відай захланність Ляхів ніколи не буде насичена...

Шікаґовська ґазета „Дейли Нюс" має дуже вченого кореспондента. Є ним польський патріот, п. А. Чарнецкий. Сей кореспондент їздив на оглядини до Европи, а тепер описує в тій часописи свої спостереженя. Між иншим говорить він про „ґреко-католіків, до кторих належон немаль вшисци русіні, мєшкайонци в... **Русі польскєй**"...

Недаром Поляки хвалять ся своїми великими ученими. До них можна причислити і п. А. Чарнецкого, яко винахідника „Русі польскєй". Загорілий шовінізм польських голов переходить границї нормально думаючих людий.

Смертність дітий в Ню Йорку і околици прибирає чимраз ширші розміри. Лікарі замісць вишукувати лікарство на сю недугу, скликують конференції і видумують там несотворені річи. Шукають за причинами недуги, а не за лікарством на неї. Попередного разу було сказано, що лікарі зложили всю причину діточого паралїжу на листоносів, бо вони ходять від хати до хати і правдоподібно розносять сю пошесть. Тепер звалюють вину на спеку, яка панує в Ню Йорку. Коли їм не сподобаєть ся та причина, то видумають ще иншу. Та ніколи не скажуть, що самі є причиною дальшого ширеня недуги. А паралїж з кождим днем змагаєть ся і забирає щораз більше жертв.

ОБЕЗПЕЧЕНЄ РОБІТНИКІВ НА СЛУЧАЙ СЛАБОСТИ.

Провідники американських робітників щораз частійше підносять голоси про конечність полагодженя справи загального і примусового обезпеченя робітників на случай слабости. Підчас коли майже у всіх краях Европи вже від давних літ істнує примусове обезпеченє робітників на случай слабости, американське правительство і конґрес замало звертають уваги на сю так важну справу. В сій справі нема ще навіть згідного пляну праці між самими провідниками робітників.

Сильний вплив американських капіталістів на правительство є головною причиною, що робітничі справи кладуть ся все на останнім місци. Так мала ся справа також і з обезпеченєм робітників від випадків, яке управильнено законами доперва недавно в половині стейтів Злучених Держав. В кождім законі, котрий дає якінебудь користи або охорону робітникам, капіталісти звикли бачити свого ворога, який обмежує в дечім їх права і самоволю, котрих вони не радо хотіли би позбути ся.

Справа обезпеченя робітників на случай слабости є не меньше важна від обезпеченя на случай випадку. А може вона навіть важнійша, бо число хоруючих робітників є без порівнаня більше. Коли робітник хоче обезпечити себе на случай слабости, має тепер один лише спосіб: вступити в члени якогось добродійного товариства. Та звичайно такі товариства є заслабі, щоби могли дати робітникови в цілости конечну поміч, яка би вистарчила і на удержанє його родини і на лїченє недуги. Друге, запомога добродійних товариств є лише часова, на кілька або кільканайцять тижнів. Колиж лучить ся, що хороба потриває довше, робітник, який не має покладних гроший, лишаєть ся на ласку й неласку чужих людий.

Саме лїченє коштує нераз величезну суму гроший. Часто лучаєть ся, що несовісні лікарі використують робітника і так довго його лїчать, доки чують у нього гроші. Неодин робітник зазнав сього на власній особі. Буває, що недужий вдасть нераз на лікарів і на ліки всі свої ощадности, які удало ся йому зложити за довший час тяжкої праці.

Щоби забезпечити робітникам совісне лїченє і рівночасно запобігти вискованю робітників зі сторони лікарів, подав др. Отто В. Гофман, секретар „Стейтової Медичної Федерації", ориґінальний плян обезпеченя робітників від слабости. Він дає проєкт на введенє загального і примусового обезпеченя всіх мешканців Злучених Держав і думає, що лікарі на се радо згодили би ся.

Його проєкт є слідуючий: Кождий чоловік у Злучених Державах, якого дохід є меньший ніж 1.200 долярів на рік, повинен платити річно 2 доляри на своє обезпеченє. Число таких людий оцінює др. Гофман на 33 міліони. На одного лікаря припало би отже около 2.000 людий. За свій труд побирав би лікар 4.000 долярів річно, що рівналоб ся теперішному пересічному зарібкови лікаря. Около 2½% населеня постійно хорує. На одного лікаря припало би денно пересічно 19 хорих. Таке число лікар може совісно обслужити.

Звіти асекураційних компаний виказують, що 69% обезпечених людий є хорі, що не дбають про своє здоровлє і часто шукають лікарської помочи тоді, коли хороба вже добре розвинеть ся, або коли вже запізно. Лікар, маючи опіку над 2.000 людий, знав би їх особисто і без великого труду міг би слїдити стан їх здоровля та давати їм потрібні ради і вказівки.

Така система вийшла би на користь загалу, бо з одної сторони загальний стан здоровля значно поліпшив би ся, з другої знова сторони се вплинуло би на зменшенє недуг і пошестий.

ЕКОНОМІЧНА ПРИЧИНА ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ.

Щоби можна точно відповісти на питанє, яка є властива причина европейської війни, треба спитати тих, що є керманичами сеї війни. Покищо воюючі держави не подали ще сеї причини до публичної відомости. Певно довідаємо ся аж тоді, як делєґати воюючих держав виступлять зі своїми пропозиціями на мировій конференції. В кождім разі можна догадувати ся, що ані за „освободженє Славян", ані за освободженє „поневолених націй" війна ся не провадить ся. Тут є глубші причини — причини економічні.

Росія, яко велика держава, не має виходу на отверте море. Сибірські і північні води не мають для неї великої вартости, бо зимою води сї замерзають і з тої причини російський промисл та торговля значно терплять. Длятого Росія задумала видістати ся на повне море, щоби можна свої продукти посилати на всї сьвітові ринки. І Росія звернула свою увагу на найвигіднійшу для неї торговельну пристань — Царгород (Константинополь). В тій цїли виповідає вона Турецчині війну 1856 р. Ся війна скінчила ся погромом російської армії, а мирова конференція заявила Росії, що вона не має права будувати ніяких пристаний над Чорним морем.

Погромлена Росія не понехала своїх плянів. Коли між Німеччиною і Францією вибухла війна, Росія стала тоді панею цілої ситуації. З одної сторони Франція благала Росію, щоби вона вдарила на Німеччину, а Німеччина просила Росію, щоби заняла невтральне становище, а се їй вдесятеро виплатить ся. І одна і друга воююча держава обіцяла поперти Росію в будучині, коли лише вона сповнить її доманяганя. Росія заняла тоді невтральне становище, а свою роботу, в напрямі здобутя Царгорода, дальше продовжала.

В 1877 р. вибухає на Балканї повстанє поневолених Турецчиною Болгар і Сербів. Росія грала тут найважнійшу ролю. І коли Турки збликали ся вже до Вілгорода, Росія виповіла Турецчині війну. Виповідженє тої війни викликало загальне обуренє анґлійського правительства і воно рішило вислати сильну фльоту для оборони Царгорода перед Росією. Росія мусїла знова відступити від своїх плянів, а війна принесла лише ті користи, що Болгарія, Греція, Сербія і Чорногора дістали автономію.

Але Росії не ходило о визволенє тих націй. На думці у неї було ослабити лише силу Туреччини, щоби тим лекше здобути Царгород. Колиж побачила, що за Туреччиною обстоює Анґлія, Австрія й Німеччина, мусїла сю справу відложити знова на якийсь час.

Згадано висше, що Сербія стала вже самостійною державою. Сербія — богатий край. Найбільший господарський промисл, який розвинув ся в Сербії, се випас худоби. Доки Австрія була звязана торговельним договором з Сербією, а до того Боснія і Герцеґовина належали до сербської держави, Сербія могла розвивати ся. Колиж торговельний договір Австрії з Сербією скінчив ся, коли Австрія анектувала Боснію і Герцеґовину, а до того побудувала через Сербію зелїзниці до Еґейського моря — тоді Сербії загрозила цілковита руїна. Австрія не хотіла підписати нового договору, а кромі сього австрійські торговці худоби наложили бойкот на сербський скот. Така ситуація стала з часом для Сербії питанєм житя, або смерти. З Австрією вона не була всилї видержати конкуренції, а взяти за оружє — не відважувала ся. Сербія звернула свою увагу на сусідну Македонію, яка граничить з Еґейським морем. Коли Італія побила Туреччину, для балканських держав насціла відповідна хвиля обрахунку. 1912 р. союз балканських держав виповів війну Туреччині. Війна з Туреччиною скінчила ся щасливо для балканських Славян, але коли прийшло до подїлу територій, тоді зайшло непорозумінє. Ходило о се, хто має дістати Македонію. Болгарія воювала за неї, бо там мешкають Болгари і вкінци кровю своїх жовнірів відобрала Туркам Македонію, а на мирових переговорах Сербія зажадала Македонії для себе, бо вона хоче мати доступ до моря. Доманяганя Сербії попирала Росія, і Сербія виповіла Болгарії війну. Конець кінцем вислід був такий, що Болгарія не дістала Македонії. Туреччина відобрала також ще якусь часть землї, а Румунія загарбала від Болгарії навіть ту землю, яка перед балканською війною належала до Болгарії.

Повернім ще на хвилинку до Царгорода. Коли балканські держави били Туреччину, Росія заявляла, що вона все є на сторожі славянських справ, але як побідоносні болгарські війска зближали ся до Царгорода, Росія заявила Болгарії, щоби вона не важила ся здобувати Царгород. Отже з того треба заключати, що Росія лише тоді попирає славянські справи, коли бачить для себе по̂дївийну користь. Царгород Болгари могли здобути протягом кількох днів, бо турецька армія була вже ослаблена. Але Росії було се не на руку, бо вона мала до Царгорода свої претенсії...

Вже 1912 і 1913 року Европі грозила загально-европейська війна. За Болгарією обставала Австрія й Німеччина, а за Сербією Росія. В Анґлії вияви̂ла ся жажда побити свого торговельного противника — Німеччину. Франція задумала відобрати від Німеччини загарбані від неї в 1871 році провінції: Альзацію й Льотаринґію.

От і всї причини, задля яких мала розіграти ся війна. Завдяки впливовій дипльоматії европейських держав воєнну заверуху над Европою вдавало ся якийсь час здержувати, аж нарешті з початком серпня 1914 р. вона вибухла з повною силою й жорстокостию.

Марко Скритий.

НЕ БІЙ СЯ БУРЛИВИХ ФИЛЬ.

Не страхай ся в житю бурливих филь,
Не бій ся каміня, як хтось мете;
Від тебе камінь той відвернеть ся
І ще той „хтось" побє ним сам себе.

Дивись: на морю корабель пливе,
А филя здалека вже сунє грізна;
У нього вдарить й не вдіє нїщо,
Зробить ся з неї скажена піна.

Корабель сей на морю широкім —
Се ти, се вірна постава твоя;
А грізна та филя — істнованє
Й бурливі пригоди твого житя.

ПРО УКРАЇНСТВО.

Під таким заголовком помістила статю нюйорська російська часопись „Русское Слово" (чч. 1289, 1290 і 1291, з 5, 6 і 7. серпня 1916). У тій статї начеркнено коротку історію українського руху від початку 19-го віку. Згадуєть ся там про Шевченка, Куліша, Костомарова і Гулака-Артемовського, яко найбільше радикальних мужів, в котрих на думці було основанє сильної всеславянської федеральної держави, в якій і Українці мали би право рівнати про свої потреби. Автор сеї статї пятнує російського міністра просьвіти Валуєва, котрий 1876 року оголосив розпорядок конфіскувати всьо, що українське, бо мовляв: не было, нет, і бить не может особеннаго малороссійскаго языка".

Сей висказ автор статї збиває тим, що український рух не є нічим новим, але що се течія, яка має свій початок в глубокій минувшині. Рух сей „добрі сусїди" пригнїтили і аж з кінцем 16-го віку він наново опрокинув ся і живе по нинїшний день. В нинїшних часах він дійшов до такого напруженя, що являєть ся конечним його розвязати. Українство — се нїщо инше, як величина ідея народу видістати ся з тиранських кайдан, а бути своїм паном, самим собою рядити.

Дурнота велика казати, що українство — се якась плачена партія сього чи того народу. Українці — окремий нарід. Українською ідеєю переняли ся всї: від кріпака Шевченка аж до аристократичної сїмї Репніна; від харківських і київських професорських кружків аж до учителя незамітного села.

І коли конець-кінців цїла та ідея не завмерла, але противно: скристалізувала ся в одну нерозлучну цілість, насичену недвозначною думкою і чувством, то се є висловом сил, результатом привязаня провідників до народу, а народу до краю і минувшини. Є се результатом історичних і культурних традицій, а в сїм часї — традиций економічних, серед яких приходило ся і ще приходить ся жити українському народови. Нї один посторонний вплив не всилї вже знищити українського руху, який в безнастанній боротьбі все стає сильнїйшим.

Се головні гадки зі сказаного в „Русскім Слові".

Ми радо витаємо сей крок редакції російської часописи і надіємо ся, що в наших визвольних змаганях за належні нам права всї поступові Росіяни поспішать з помочию поневоленому українському народови.

Марко Скритий.

ПОРВАЛИСЬ СТРУНИ ГОЛОСНІЇ.

Порвались струни голоснії,
Замовкли скрипки, замовк і бас;
Усьо замовкло, усьо затихло,
Лиш не на довго — на якийсь час.

Любов уже не процьвітає,
Уже не чути миленьких слів;
Дитя не плаче, птах не співає;
Весь сьвіт, здаєть ся, занїмів...

Сьвітло погасло, ніч наступає,
Смердячою вонню вітер занесе;
Сьвіт цілий щез десь — в імлї сховав ся
І все пропало і все і все...

РОСІЙСЬКИЙ НАСТУП.

Нюйорська польська часопись „Роботнік Польскі" (ч. 31) пише:

Ославлена російська офензива на лівім крилї боєвої лінії виглядає на воєнну штучку; провадженя з великим напором сил, є політично-стратеґічною штучкою.

О що ходить? Втягнути Румунію у воєнну заверуху обтинаючи частини Буковини і Семигороду. В тій цїли вже місяцями провадять ся битви межи трома ріками: Днїстром, Прутом і Серетом. Удало ся російським війскам здобути Буковину — здаєть ся вже пораз третій. Коли би Москалї могли дістати ся з більшими силами на Угорщину і окружити західну границю гористого Семигороду, або таки впрост увійти до тої провінції, мали би вони принадний предмет перехитрити Румунію. Старалиб ся може викликати повстанє Румунів в Семигороді, щоби скорше можна захопити їх родимців зпоза границь Семигороду.

У Львові анї не снило ся Москалям підлещуватись населеню. Там заведено російські порядки з охраною. На Буковині инакше. В Чернівцях, котрі мають німецьку більшість і німецькі порядки, запроваджено румунські уряди. Таксамо зроблено по громадах. котрі по цілій Буковині представляють ріжні типи націй: Українці (православні), Румуни, Німці, Поляки і Жиди.

Заняти Буковину і передерти ся через Карпати на Угорщину було для Москалів легко. Буковинське населенє є православне і довго було під впливом москвофільських діячів, завдяки ідіотичній політиці австрійського уряду. Український і радикальний рух австрійський уряд поборював, а натомісць позволяв аґітаторам „заприязненої держави" господарити по свому з одної і другої сторони Карпат. Нині австрійська політика супроти Українців мстить ся на австрійській армії, бо відділи російські мають вимощену дорогу зі сторони прихильного москвофільського місцевого населеня. Така політика Австрії мала своїх прихильників у польській ендеції (національних демократах, вшехполяках) і в польських запроданцях, подолянах. „Всьо позволимо, на всьо згодимо ся, чого тільки москвофіли зажадають, чи то при виборах, чи поза ними, щоби лише виступати спільно проти української „гайдамаччини".

А враз, коли вже хто аж надто переступав закон своїми всеславянськими ідеями, галицькі власти дивили ся крізь пальці на москвофільських діячів. І тому лише підчас війни воєнні суди мусїли десятками їх вішати; перед війною увільнювано їх за таксаму провину. У 80-тих роках минулого столїтя, у львівськім процесї Ольги Грабар і Добрянського суд присудив обжалуваним 8 місяців арешту за зраду держави і насилуванє публичного спокою. Таксаму кару одержав соціялістичний аґітатор за оргaнізованє соціялістичних товариств.

Змінили ся часи і настрої, але наслїдки давнїйших настроїв оплачує австрійська армія. І Карпати вдруге будуть червоніти ся.

ПРОСЬБА ЧОРТА ДО БОГА.

В одній із швайцарських часописий читаємо:

„З нагоди річниці дволїтної війни чорт вніс до Творця і Пана цілого сьвіта просьбу отсього змісту:

„Ваше Величество! Я вправдї не маю права надіяти ся, щоби Ти вислухав моїх просьб, однак справа дальшого істнованя пекла, яко средства кари для тих, що на земли замісць Тобі менї служили, вимагає нового конечного заряджeня, о яке я Тебе сьмію просити.

„Війна, яку народи на мою превелику втіху ще не скоро думають покінчити, достарчає менї денно стільки матеріялу, що мій склад угля є вже близкий вичерпаня. Тому прошу Тебе о заведенє в пеклі електричного уладженя. Вправдї ся справа буде трохи коштувати, але кошти скоро виплатять ся. І так по війні прийде революція і мій інтерес значно поширить ся. А що найважнійше, революція доставить менї богато високих достойників і пануючих, і я не хотів би перед ними повстидати ся, але послужити їм новочасними апаратами, а то вони навіть і чорта за нїщо будуть мати. Для затуманених народних мас, які самі не дали приводу до війни, то покищо вистарчать старі печі та кітли. Для них шкода коштовного, новочасного пекла. Я ладжу його для пануючих, мінїстрів, дипльоматів і політиків високого степеня, щоби послужити їм, скоро лише прийдуть до мого царства".

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ІМЕНИ ІВАНА ФРАНКА!

Василь Січовий.

СИБІРСЬКІ СПОМИНИ.

Козаки.

(Дальше).

Пізнавши дещо з житя економічного козаків, придивимо ся тепер їх органiзації, просьвіті, культурі й політичному осьвідомленю. Як нам вже відомо, творять вони цивільно-військову громаду (по російськи: „станицу"), на чолі якої стоїть станічний атаман, людина військова, звичайно в рандзі фельдфебля. Атамана вибирають часом самі козаки, але частійше надає його сам уряд, як се було в Н. Такий атаман є відповідальний за всю громаду. Він є посередником між нею і висшими властями і його вразі провини карають або грошем або тюрмою. Се послідне лучило ся було за мене, коли-то власти посадили атамана за непорядок в його селі в „Іванову хату" на цілий тиждень. Порівнатиб його можна з нашим війтом, але атаман має безмірно ширші від війта права. В його руках концентрують ся: ціла власть військова (бо він є військовим начальником тих козаків, котрі перебувають дома), адміністраційна і судівнича. Тут є він неначе малим царем зі своїми кількома дорадниками, яких вибирають зпоміж себе козаки. До помочи має ще двох атаманських заступців і „атамана посьолкового". Сему послідному припадає управа „посьолками", себто малими сільцями, приналежними до станіци, а віддаленими від неї пару десяток верств.

Станічного атамана, яко свого зверхника, мають всі козаки слухати. До виконаня своїх приказів він має право приневолити неслухняних силою, уживаючи до того зоруженних шаблями кількох козаків, щось в роді наших сільських поліцаїв.

Важні є їх відносини до правительства, й наоборот. Мають вони привілеї, яких не мають селяни. Перший найголовнійший привілей — се земля. Коли селянин одержує найбільше 7 до 8 десятин землї, то козак дістає десятин 30, але тілько в мужеськім полі, а не в жіночім.

Взагалі жінки там упослідженi, а тінять ся тілько, задля „десятин", хлопцем. „Девка девкой... Нікакой пользы с неё нєт. Она еще от тєбя возьмет!" — говорить вам козак. І має рацію, бо толкуєсе ся обставина: Дівка від уряду не дістає нічого, а коли виходить заміж, то будучий її чоловік мусить за неї її родичам ще заплатити 50 або 100 рублів — відповідно до кількости землі чоловіка. Розуміє ся, ті гроші обертає молода на приготовленє своєї виправи. Се щось таке первісне, стародавне, що на те в нас дивило ся із зачудованєм, але в Сибіри се зовсім нормальне. Тому-то мами не мають великих клопотів з доньками. Додам, що в послідних часах по найбогатших козацьких родинах появив ся вже звичай давати молодій якесь мале придане, але се не має нічого спільного з нашим звичаєм, де найбіднійший батько бодай сотчину-дві призбирає для своєї любої доні.

Не думайте, що одержану від правительства землю козак може продати. Ніколи в сьвіті! Він уживає її тілько до смерти, а відтак вона переходить на громадську власність. Се щось таке, як досмертна аренда, а цілі козацькі оселі по Сибіри — се як би арендатори. Правительство вингендовує землю, а за се бажає сліпої вірности, безоглядного послуху, а найголовнійше: добірного кровного податку в рекрутах.

Рекрутів висилає громада що року в осени, по веснянім асентирунку. Держава зовсім не старає ся о військові прибори для будучого, молодого козака. Се вже питома річ сього послідного, за що відвічає його громада. Кождий козак, взятий у 21-нім році житя до війска, має ставити ся в своїй команді з конем, збруєю і з своєю одежию. Коли він сього не має, мусить постарати ся о се його громада. В певнім, означенім реченци, забирає станічний атаман військових аспірантів і віддає їх військовій команді. Примусова козацька служба при війску триває 5 літ, а по упливі того часу козак вертає домів, або остає ть ся дальше в службі.

Козаки, як з сего видно, творять окремий військово-цивільний стан, але не замкнений в собі, бо може до него переходити кождий селянин, що й дійсно діється ся, бо навіть цілі села, прим. переселенців (найбільше українських), переписують ся в козаків. Не потішаюче се для нас, Українців, але воно так є. Щодо мене, то я виніс враженє, що майже пів Сибіри замешкана Українцями-„хахлами".

Селяни, котрі приїхали самі ще з України, говорять чистою українською мовою, тому-то ви почуєте скрізь по таких українських оселях, хуторах, а найбільше на повітовім торзі, український язик. Не те між інтеліґенцією. Тут вже слідно змосковщенє.

В тім селі, де я був, знав я одного сільського учителя, Українця, в якого ви могли найти „Кобзаря" Шевченка, „Енеїду" Котляревського, а навіть „Оповіданя" Марка Вовчка. Так що-ж, коли, як зачне вам говорити по українськи, то калічить московщиною. А був се чистий тип Українця: кремезної будови, бльондин, вус козацький, а що найкрасше, то се, що знав богато українських пісень і добре обізнаний з нашою бувальщиною. Мене се дуже здивувало, відки він знає про українське минуле. Я довідав ся від него, що ще його дідо, яко політичний злочинець, був засланий на Сибір. Тут він оженив ся, розвів сімю і жив несогірше. Так се його дідусь любив йому розказувати богато про козацьку старовину і то українським (хахлацьким — як він казав) язиком.

За вірність нагороджує правительство козаків землями, не жадаючи ніяких податків і полишаючи їм невеличку свободу у внутрішній управі. Але не радо бачить воно козачню в школах і ставить їм в тій справі ріжні перепони. Оповідали мені самі козаки, що правительство само ограничило число козацьких дітий у висших школах на 2%. Уряд хоче, щоби була темнота, аби можна було лучше держати козаків у карбах і мати для себе сліпе оруде. З сього росте постійне невдоволенє між козаками, які не хочуть уже, щоби їх діти були тілько простими „козачішками", але щоби їх вчили грамоти і щоб допускали їх до висших державних становищ.

На диво, я спостеріг, що вони пхають до шкіл більше дівчат ніж хлопців. Напр. в станіци Н. був тілько одинодинокий ученик висшої школи, слухач техніки в Петрограді, підчас коли було аж 3 дівчині на медицині, одна на фільософії, з яких 10 дівчат в гімназії, а хлопців всего 3 до 4. Можливо, що дівчата, видячи свою більшу від хлопячої біду, радо пускають ся в світ, а хлопців держать батьки для 30 десятин землі. Та тепер вже й другі завздрісним оком споглядають на сусідські діти, які приїзджають домів на вакації, і собі старають ся туди пхати. Тому в 1912 році за стараннєм кількох визначних, богатих козаків позволило правительство, хоч дуже нерадо, на заложенє в селі Н. виділової школи (городского училища) з правами гімназії, куди може кождий хлопець, коли схоче, перенести ся. Се вже великий поступ, бо стрінемо там повно дітий не-козацьких, а селянських, при чім поважний процент становить дітвора українських переселенців.

Школу — як я говорив — з великою неохотою перенядо на себе правительство. А відраджувало воно їм сю школу тому, що бачило більшим хісном „вистроить мельницу" (млин), відки будуть люди хліб їсти, ніж „завертати" дітям голови наукою. Длятого вели ся на ту тему між обома сторонами довгі переговори і хто знає, чим були се скінчило ся, як би козаків не поперли були горячо прочі селянські села, головно богаті українські переселенці-хахли, котрі рівночає мають діти, й бажають їм просьвіти.

Кромі виділової школи істнує тут ще сільска школа (сельское училище), куди ходять діти на елементарну науку. Розуміє ся, всюди, без виїмки, є язик російський. Рівнож шкідливе для дітий я спостеріг се, що вони мають більше ферій ніж днів науки. Великі ферії тривають 5 місяців: від половини мая до половини жовтня, бо тоді треба дітий до роботи. А на науку присьвячують тілько час зимовий. Зате в „городськім училищу" ферії тривають нормально 2 місяці. Пояснию, що предмети в тій школі беруть щось так, як в нас у гімназії, але без клясичних язиків. Було тут щось 4 учителів і 3 учительки, з директором на чолі. Мало бути більше учительських сил, але вони пішли на війну.

Кромі школи є тут ще одна державна інституція: се шпиталь з одним лікарем, двома фершалами і з акушеркою, а удержує його уряд. Козаки не платять нічого за лікарську поміч, тільки селяни.

(Конець буде)

В ЯКИЙ СПОСІБ МОСКАЛІ ОБЧИСЛЯЮТЬ ПОЛОНЕНИХ.

Ніхто не сумніває ся, що звіти російського ґенерального штабу, особливо підчас останнього наступу російської армії на Волини і в Галичині, є у великій мірі неправдиві або бодай сильно переборщені. Російський ґенеральний штаб, не маючи спромоги похвалити ся важнійшими здобутками територіяльними, старав ся піднести свої успіхи через подаванє великих чисел полонених. Сего вимагала прямо конечність. Росія мусіла виказати ся побідами, які були для неї конечні не лише для її заграничної, але також для своєї власної внутрішньої політики. Росія згодила ся на спільній воєнній нараді своїх союзників вести війну зі всею силою. За те одержала Росія від союзників ріжні обітниці на случай побіди, а передівсім обітницю значного грошевого кредиту ще підчас війни. Побіда російської армії є також необхідна російському правительству для піднесеня духа у війску і у цивільного населеня. Тому цікава річ, хто і в який спосіб фабрикують в Росії великі побіди, а ще більші числа полонених.

Один із шведських кореспондентів, який перебував довгий час в головній кватирі російського штабу, оповідає дещо з практики, якої придержують ся військові власти при укладаню урядових військових звітів. Про се подає він отсі цікаві спостереженя:

„Звіти про вислід битв приходять від поодиноких командантів армій до російської головної кватири. Се одинокі звіти, які подають правдивий стан справи, але вони ніколи не побачать денного сьвіта. В головній кватирі відбуває ся перше зредаґованє урядового звіту. Однак його в тій формі не подають ся до загальної відомости. Звіти з головної російської кватири відпаслають ся до воєнної канцелярії в Петрограді. Начальником сеї канцелярії є державний совітник Пален. Він є властивим редактором урядових російських звітів у тій формі, в якій вони дістають ся до російських і заграничних часописий.

„Розмовляючи нераз з членами ґенерального штабу про відбуті битви, а відтак читаючи звіти, оголошені в часописах, я не міг вийти з дива, що властиво стало ся, відки взяли ся нараз такі побіди, з десятками тисяч полонених. Мені пояснено, що се воєнна конечність.

„Проти такої практики виступали часто деякі команданти, між иншими найбільше ґен. Куропаткін і Рузский. Їм встидно було, коли їм приписували великі побіди, а безпосередно потім вони поносили невдачі, які годі було укрити.

„Часто лучає ся таке, що полонених не числить ся одинцем, але в приближеню після компаній, або після батальонів, а навіть після цілих полків, беручи за підставу загально принятe число в дотичній військовій одиниці (компанія = 250 жовнірів; батальон = 1.000; полк = 4.000). Се є причиною, що вже сам ґенеральний штаб часто сильно переборщує. Однак воно не є ще нічим в порівнаню до поправок воєнної канцелярії в Петрограді. Ся канцелярія поступає часто, не оглядаючи ся зовсім на воєнне положенє на боєвім фронті. Для неї є міродатне внутрішнє і заграничне положенє політичне.

„При укладаню російських урядових звітів треба згадати ще на одну загально приняту практику військових властий. До полонених дочисляють вони часто всіх мущин, у віці від 17 до 55 літ, яких застали на занятих територіях, а яких військові власти усувають в глиб Росії. Се мало місце правильно в Галичині і на Буковині. Однак тоїсамої методи придержували ся російські власти і на Волини, відки своїх власних підданих усували в дальші провінції Росії, дочисляючи їх до загального числа полонених. Тому в урядових звітах російські власти ніколи не виказують окремо цивільних мущин, але вчисляють їх до загального числа полонених.

„Пізнавши близше спосіб укладаня російських урядових звітів, ми ніколи не мали спромоги довідати ся, як властиво стоїть справа на боєвім фронті. Щоби хоч трохи зорієнтувати ся у воєнній ситуації, ми брали за підставу ґеоґрафічне положенє боєвої лінії, бо тут вже російські воєнні власти були безсильні і не могли закрити правди".

ВІДОЗВА

ДО ВИСОКОПОВАЖАНИХ РОДИМЦІВ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Понизше письмо наспіло від інтернованих з Галичини Українців, які перебувають тепер в Росії. Якимось чудом дістало ся воно до шведського Червоного Хреста, а відтак прийшло до редакції „Свободи". Містимо його без ніяких змін.

Ми, низше підписані, австрійські горожани, від 1½ року проживаючі в Росії, в симбірській ґубернії, в повітовім місті Буінску, в якім нема ні одної фабрики, ані одного заводу, де можна би заробити на кавалок хліба — звертаємо ся до Вас, дорогі Братя і Сестри в Злучених Державах, що походите з нашої галицької української землі, щоби Ви були так добрі і ласкаві змилосердити ся над нами і помочи нам в нашій нещасній доли, хочби й найменьшою жертвою в грошах, а коли би було можливо, то й одежию, бо нас забрали з Галичини лише в однім убраню. Подумайте собі, як може виглядати чоловік за 1½ року в чужині, коли, як ми вже сказали, нема де заробляти.

Зазначуємо Вам, що утримуємо ся лише з того, що пришле нам наш найяснійший монарх. Він платить нам 8 рублів що місяця. Гроші ті виплачує нам американський консуль. Нашого українського народу, забраного з Галичини, живе в Буїнську 60 осіб і то переважно старі мущини.

Звертаємо ся ще раз до Хвальної Редакції з горячою просьбою: оголосіть сю відозву в своїй газеті, щоби люди довідали ся за наше горе. Може хто вислухає нашої просьби і пришле нам, як ми сказали, хочби і наймейьшу жертву.

Знаємо, дорогі Братя і Сестри, що Вам там ліпше жити ніж нам тут. З нас деякі перед війною були в Америці і знаємо американське житє, тому удаємо ся до Вас з тою просьбою.

Повідомляємо Вас, що ми від самого початку нічого не отримали, мимо того, що декуди позавязували ся комітети. Наприклад: разом з нами живе тут около 80 людий римсько-католицького обряду, то вони отримують кождого місяця 15 до 35 рублів. Декотрі побирають сталу підмогу, як самі кажуть, від своїх родин і знакомих з Америки. А нам ніхто не хоче нічого прислати, нас ніхто не хоче знати. Думаємо, що Ви не дасьте заспати тій просьбі, котру висилаємо на Ваші руки.

Отож ще раз просимо: Не забувайте, що ми, Ваші братя, тут далеко на чужині проживаємо. А коли ми заслужили собі на поміч, то просимо Вас: пришліть її якнайскорше.

Наразі кінчимо сих пару слів і здоровимо всіх пробуваючих в Америці. До побаченя!

Іван Дудич, п. Лісок; Іван Копистянський, п. Сянік; Андрій Нагачівець, с. Хотинець, п. Яворів; Корнило Романовський, Фільварки коло Монастириск, п. Бучач (пошукує Василя Ригели з Єзуполя); Василь Назарак, Черкавщина, п. Чортків (пошукує Трофима Горачка, Лукіяна Чукальського і Ілька Кучерського); Стефан Панькiв, Перемишль; Надбережний Григорій, Кнігиці, п. Жидачів; Дрекслер Франц, Росохач, п. Турка коло Стрия; Яків Кноль, Перхерсдорф, п. Долина; Стефан Ярка, Коропут, п. Рудки; Тимотей Дурбак, Войнилів; Михайло Кравець, Синевідско нижне, п. Сколє; Никола Стельмах, Камінка, п. Сколє; Іван Германович, Гусаків, п. Мостиска; Михайло Дубецький, Львів; Петро Бабин, Воля арламовська, п. Мостиска; Никола Гриб, Вітовичі, п. Рудки; Яглинський Юрко, Либохора, п. Сколє; Николюк Михайло, Болехів; Мазур Теодор, Явора, п. Турка; Бачинський Михайло, Львів; Побірко Іван, Мостиска; Тур Семен, Губичі, п. Добромиль; Войнарович Іван, Воля арламовська, п. Мостиска (пошукує Хомина Костя і Михайла); Шицдак Матвій, Єзупіль, п. Станиславів; Швайковський Григорій, Добряни, п. Стрий; Пекуза Яків, Скоморохи, п. Сокаль (пошукує Данила і Тимка Дабая та Віктора Медведя); Вовкунович Петро, Оравчик, п. Сколє (пошукує Гриня Демяновича); Тріска Тимотей, Сокаль (пошукує Анну, Марію і Катерину Хомiцьку); Федорович Йосиф; Ляхович Петро, Сколє; Городецький Петро; Фидашин Володимир, Станиславів; Волос Федір, Оравчик, п. Сколє; Самбірський Федір; Сенечко Іван; Головчак Олекса, Борння, п. Турка; Невядомський Михайло; Прибила Іван, Бібрка коло Львова; Пелех Никола.

Жертви просить ся слати на адресу „Свободи", а в листі написати імя особи, котрій гроші мають бути доручені. „Свобода" за посередництвом шведського Червоного Хреста вишле їх на призначене місце. — **Редакція.**

Марко Скритий.

Я ГРІШНИК.

Сьогодня неділя. Ні, сьвято велике:
„Радуй ся Діво" — пісня гомонить,
А я вліз під землю і угле копаю,
Бю пікою грішний, аж в крижах тріщить.

Я знаю. О! знаю, що гріх се великий,
Що ти не простиш м'ні сього і по він,
Проклинеш, забудеш... забудеш про мене!
Бо грішник я, грішник! Я не чоловік.

Але я невинний. Я ще хочу жити...
Пійшов заробити на насущний хліб,
За котрим під землю ся судилось м'ні лізти,
Котрий не одному готовить там гріб...

ТУРЕЦЬКА ЛЕҐЕНДА.

Один побожний Турок, вірний ученик пророка Магомета, помер. Коли по смерти прийшов до неба, зявив ся сейчас ангел та став його опроваджувати по новій вітчині. Все, що він тут побачив, переходило всі його сподіваня. Вкінци прибув до кімнати, в якій на довгім, широкім столі була розложена велика скількість людських ушей і язиків.

— Що се має означати? — запитав здивований Турок свого провідника.

— Видиш, — пояснив йому ангел, — отсе уха тих людий, котрі, будучи на земли, все пильно ходили до сьвятинь і слухали божої науки, однак після сеї науки не поступали. Тому їх уха находять ся в небі, але їх тіла пішли до пекла. Побіч уший бачиш також людські язики. Се знова язики тих людий, які побожно говорили, але ніколи не виповняли божих заповідий. Сї язики находять ся в небі, але за тих людий є в пеклі.

Роман Купчинський.

ПАМЯТИ ТОВАРИШІВ ЛУЦИКА І ЖИТИНСЬКОГО.

Саме на другий день Різдва минув рік, як перша чета (Мельника, Дідушкової сотні) стратила двох старих, вірних товаришів — одного дня. Стратила їх несподівано і тим болючійше відчула їх страту.

Того дня вирушила ціла чета під проводом Мельника з Оклоп на стежі. На лісничівці Розділ переночували, а рано 4 стежі вирушили в ріжні сторони. — Десятник Луцик мав їти в напрямі Фельзогеребені розглянути положенє. В його стежі був і Стрілець Житинський.

Та на жаль, завсігди осторожні і второпні Стрільці попали тим разом у засідку. Грянула на них з ліса сальва і забрала жертви. Луцик і Житинський впали на місци, а стрілець Марків тяжко ранений доволік ся чудом до своїх. Товариш Луцик мав ще на стільки сили, що сказав до Стрільця Маркова: „Дорогий друже! Скажи товаришам „Пращай". Вмираю за Укра...". Смерть не дала докінчити. Замкнула йому ті завсігди лагідно усьміхнені уста.

Постріл дістав у серце. Куля схибнула ся по гудзику від плаща і пішла цільнійше ніж мала піти.

Товариш Житинський тільки тихо зойкнув і повалив ся на землю, пострілений у висок.

Решта стежі подала ся назад і принесла сумну вістку для других. Жаль стиснув за серце кождого з нас, бо отсе покинули нас два добрі, вірні товариші, що ще від Городки ділили разом з нами спільну долю і недолю. Журило нас і те, що не можна було поховати з честю погибших, бо впали вони перед самою московською розстрільною. Щойно по тижневи один український жовнір з львівського 19 полку краєвої оборони з нараженєм житя забрав тіла обох упавших Стрільців і разом з другими поховав за нашою розстрільною. На хресті довго ще відтак видніла виписана руками вояків 19 полку напись: „Тут лежать два Українські Січові Стрільці, що згинули за волю України". Се один із многих доказів, з якою любовю відносять ся до Січового Війска українські вояки.

Ромуальд Луцик і Житинський варті були не такого похорону. Але що-ж! Обставини не дали можности віддати їм послідної прислуги. Може по війні будемо могли почтити памятником передчасно погибших героїв. Тимбільше, що память про них ще жива в осталих товаришах. Нераз і не два при гутірці згадуємо їх і дні перебуті разом з ними. Сльози тиснуть ся до очий, як взяти на увагу те, що обидва вони вже майже покінчили свої науки.

Ромуальд Луцик — се укінчений техник, хоч ледви 25-літний. До Стрільців вступив з початку, як лиш прогомонів клич мобілізації нашої національної армії. Своїм тихим, а коректним поведенєм звернув на себе увагу старшини. А відтак стежі, повні трудів і небезпек, з яких усе виходив цілий, придбали йому славу одного з найлїпших провідників стеж у Дідушковій сотні. Знова його поведенє і та його спокійна, мила вдача зєднали йому любов серед товаришів. Я не бачив ніколи, щоби він з кимнебудь заводив суперечку, яка так часто трафляла ся серед молодих, живих хлопців. З якоюсь впертостю і зелізним спокоєм зносив декотрі дуже тяжкі виправи, чи стежі. Ніхто ніколи не чув від него нарікання, чи негодовання. Здавало ся, що задивлений у якусь ясну, далеку ціль, зміряв до неї, не оглядаючи ся на перешкоди. Останний раз відсьвяткував з нами Сьвятий вечір в Оленьові. Тоді щирими словами витав сотника Дідушка, витав всіх „старих", що ще були в Дідушковій сотні. Хто-ж сподівав ся, що за два дні не стане його поміж живими. Та війна не має. Бере перших з краю без розбору.

Взяла вона і другого товариша — Житинського. І той сьвяткував разом з нами Сьвятий вечір. І той забагрив білий сніг, що стелив сонний Бескид, молодою кровю. Житинський се Стрілець, якого і тепер можна стрінути в Січовім Війску. Вічно веселий, безжурний, задоволений. Ніколи не вагав ся перед виконанєм небезпечного діла. Тільки, як згадав дім — находила на нього туга і смуток. Звірював ся з тої журп перед найблизшими: жалував ся, що батько його зле обходив ся з матірю, а вкінци поїхав до Америки, лишаючи маму з діточками власній долі; що мама бідувала і побивала ся нім він, найстарший син, скінчивши 3-тий рік промислової школи, став сяк-так помагати матері... При тім снував пляни на будучність, завсігди маючи на оці свою бідну матір. Думав колись забезпечити її, потішити, щоб забула горе попередних літ. Та не судило ся...

Оттак тепер з розлогих піль Поділя летить наша згадка аж геть на Мадярщину, в дрімучі ліси. Там десь край соснового бору стоїть могилка двох наших товаришів. Може й букви затерли ся, може й хрестик звалив ся, та память про них ниє між осталими і житя буде...

ТУГА ЗА РІДНИМ КРАЄМ.

Як згадаю Україну,
Заплачу тихенько,
Бо там жив я молоденьким,
Плекав там серденько.

Нераз вийшов на дорогу
З хлопцями співати,
І у ліс ходили разом
Барвінок сплітати.

Як згадаю дні ті любі —
Аж серце тріпоче,
Мов урватись і злетїти
На Вкраїну хоче.

І злетїло би до краю,
Щоб лиш були крила,
Полетїлоб на родину,
Де хатина мила.

Поглянути ще раз хочу
На рідну Вкраїну,
А відтак жалю не буде,
Хотяй і загину.

О. Галевич.

Дітройт, 3. серпня, 1916.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Діточий параліж.

Діточий параліж в Ню Йорку з кождим днем змагасть ся. До вівтірка захорувало всіх 5.333, з того померло 1.195 дітий. Департамент здоровля у Вашінґтоні призначив $135.000 на поборюванє тої недуги, а кромі того добродійні круги в Ню Йорку жертвували $35.000.

Трамваєвий страйк в Ню Йорку покінчений.

З великої хмари малий дощ. Заносило ся в Ню Йорку на великий страйк трамваєвих робітників, але компанії предвиділи, що сим разом мусять страйк програти, і заключили з робітниками угоду. Користи, які приніс 10-дневний страйк, є: компанії узнають юнію і годять ся, щоби юнія посередничила в справах між робітниками а компаніями. Підвишку признано, а уложенєм скалі підвисшеня платні має занятись вибраний комітет. Справа має бути полагоджена найдальше до 20. серпня б. р. Тепер їзда на трамваях вже є безпечною.

Злученим Державам грозить зелізничий страйк.

В понеділок скінчило ся голосованє робітників, що працюють при ріжних зелізничих компаніях. Сї робітники домагають ся 8-годинного дня праці, але компанії не хотять на се згодити ся. Щоби вказати компаніям, яке невдоволенє панує між робітниками, юнія зарядила тайне голосованє. По обчисленю бальотів виказало ся, що проти страйку голосувало 12.000 робітників, а за страйком голосувало 388.000 робітників. При обчисленю бальотів були присутні відпоручники 225 зелізничих компаній з цілих Злучених Держав. — Як випадуть переговори, довідаємо ся о кілька днів пізнійше.

Страйк „страйколомів".

Нечувану сензацію в Ню Йорку викликав страйк „страйколомів". Трамваєва компанія в Стейтен Айленд приняла до роботи велике число страйколомів (скебів) на місце страйкуючих робітників. Скеби мали лише ту платню, яку могли денно заробити. Коли один трамвай перевіз денно 200 осіб, то тих 200 нікльів ділено між кондуктора і мотормена. Як нїщо не заробили, то не мали жадної платнї. Але що одні заробляли денно по 15 до 25 долярів, а другі майже нїщо, тому „страйколоми" почали страйкувати. На їх місце прийдуть попередні робітники, бо страйк там уже кінчить ся.

Стережіть ся таких женихів.

До Джемейки, Н. Й., приїхав якийсь хлопець з Джерзи Сіти, щоби там оженити ся. Сватанє відбувало ся в домі Х. Х. і тягнуло ся цїлий тиждень, бо жених торгував ся о посаг. Матір віддаючої мала невеличкий гропевий масток і носила його в торбинці, привязаній до шиї. В неділю, 6-го с. м., жених дістав свій посаг. Коли ночию всї твердо поснули, жених взяв бритву, відрізав торбинку з грішми і втік. В торбинці було 450 долярів. — Наші люди повинні вже раз порозуміти, що гроший не переховують ся дома. На се є почтові каси, де кождий може складати свої ощадности і вони там ніколи не пропадуть.

Зелізнича машина вилетїла у воздух.

Недалеко Савт Бенд, Інд., лучила ся зелізнича катастрофа лінії „Лейк Ірі енд Вестерн Рейл Род Ко." Катастрофа наступила в місци Джінджер Гіл, котре від довшого часу було підозрілим. Скінчило ся на тім, що машина вилетїла у воздух, а вози лиш трошки нарушені. При тім згинув машиніст і паляч, а також поранило ся велике число пасажирів.

Процес за штучні ноги.

Нюйорський суд розбирає тепер справу одного фабриканта штучних ніг. В падолисті 1913 р. один чоловік замовив у нього дві штучні ноги. Фабрикант забрав ся до праці і невдовзі покінчив роботу, але його „костумер" не зголошував ся. В кілька місяців пізнійше фабрикант побачив свого „костумера" на улиці, але з ногами иншого виробу. Він вніс до суду скаргу на „костумера" і другого фабриканта, що попсув йому інтерес, і тепер суд клопоче ся, що має з тим робити, бо ще такої справи судії не мали.

Фарба дороже.

Фабрики панчіх донесли до департаменту торговлі у Вашінґтоні, що „Істерн Форвардінґ Ко." в Балтимор піднесла ціну за матерію для виробу панчіх на 5 долярів. Тому, що фарба о половину подорожіла, департамент підвишку одобрив.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Перестoрога в справі земельних спекуляцій.

Австрійські військові власти видали обіжник для селян, в якім говорить ся, щоби населенє було осторожне і не продавало землі за півдармо. Військова цензура довідала ся з цензурованих листів, що ріжні спекулянти ширять між населенєм вісти, що земля потаніє. Се є неправдою, бо якраз в останних часах ціна землі підскочила значно в гору. Коли знайдеть ся подібний спекулянт, то треба його сейчас віддати в руки властий. — Над сим повинні подумати і наші іміґранти, котрі також думали, що земля потаніє. Вони повинні перестеречи родину в старім краю, щоби не продавала за безцін своєї рідної землї.

Шкільні субвенції в Галичині.

Австрійське міністерство просьвіти уділило субвенції галицьким торговельним школам. Німецька торговельна школа в Бялій одержала 11.000 корон, українська торговельна школа у Львові 7.000 К. і польська у Львові 4.000 К.

З львівського університету.

На студії у львівськім університеті на лїтний піврік записало ся 1.121 слухачів. З того на теольоґію вступило 263, на права 349, на медицину 211, а на фільософію 298 слухачів. Міжтим число звичайних слухачів виносить 1.052 — з того 298 женщин; число надзвичайних слухачів 298—з того 46 женщин.

Тиф у Галичині.

В декотрих повітах Галичини трафляють ся ще случаї плямистого тифу. Від 21-го до 27-го мая начислено 507 случаїв в 30 повітах, а в 104 громадах.

Смерть старорусина.

З початком липня помер в Ростові, над Доном, звісний галицький старорусин, Филип І. Свистун. Покійний був головою „Общества М. Качковского" і дописував до кацапського „Галичанина" і „Прикарпатскої Руси". За часів московської господарки в Галичині вибрано його до комісії, яка мала надавати московські назви галицьким містам. З його смертию українські ренегати-кацапи тратять одного з немногих своїх провідників.

НОВИНКИ.

Ухвалили повісити німецького цїсаря.

Минувшої неділї відбула ся в Лондоні величава манїфестація, Головнийною темою бесїдників була смерть Фраста, анґлійського капітана корабля „Бріссель", котрого Німці розстріляли. Бесїдники домагали ся, щоби зібрані ухвалили отсю резолюцію: За смерть Фраста повісити німецького цїсаря, адмірала Тірпіца і німецького ґубернатора в Бельгії. Вирок мусить бути виконаний ще перед закінченєм війни. Зібрані були би ще лїпше поступили, як би були ухвалили повісити тих, що позбавили житя ірляндського героя Кейзмента.

Циганів беруть до війска.

На засїданю ради міністрів угорського парляменту ухвалено покінчити вже справу з Циганами, яких на Угорщині є близко один міліон. Рада міністрів ухвалила заборонити їм надальше вести кочовниче житє. Мущин ухвалено звербувати до армії, женщин запрягти до роботи, а коні забрати до військової служби. Тим способом угорська армія збільшить ся о кількасот тисяч нових жовнірів. — Цигани, що перебувають в Америці, хочуть протестувати проти такої ухвали.

Як високо можна лїтати.

Французькі обсерватори обчислили, що воздушний лїтак може піднести ся найвисше на 4.000 ярдів. Коли піднесеть ся до такої висоти, то можна бачити кругом себе площу на 300 миль. Коли приміром такий лїтак буде лїтати 4.000 ярдів над Львовом, то може бачити Київ, Варшаву і Ясси (в Румунії). Коли лїтак піднесеть ся над Львовом 1.000 ярдів в гору, тодї можна з нього бачити Тернопіль, Бучач, Станиславів, Ужок, Ліско, Турку, Перемишль, Ланцут, Замостє, Володимир волинський і Луцк.

Слоні заступають місця коний.

Війна знищила величезне число коний в Анґлії. Працю коний не дасть ся заступити паровою силою, длятого Анґлійці спроваджують тепер слонів. Навіть в Лондоні можна вже бачити, як слон тягне віз з ріжними тягарами. Часом наробить він трохи непріємности, а головно тоді, як не хоче тягнути. Трафляють ся случаї, що слон стане на середині дороги і не хоче ані на крок поступити дальше. Тоді спиняють ся загальна комунікація. Трамваї мусять ждати, аж доки слон з доброї волї не уступить ся з дороги.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

М. З., Бостон, Масс. — „Свобода" ніколи не відмовить місця на корисні дописи, статї й вірші, коли вони мають загальну вартість для наших читачів. Як маєте що цікавого, — присилайте.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

АСТОРІЯ, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеть ся в гали Семоради під ч. 196 Патер Аве., дня 12. серпня с. р. точно о годині 8-мій вечер. Кождий член має явити ся на означений час, бо инакше заплатить кару. Є дуже важні справи до полагодженя. На сім мітінґу будеть ся приймати нових членів після статута. — Мих. Козак, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Вільні Козаки", від. 316, повідомляє своїх членів, що мітінґи відбувають ся тепер другого понеділка по першім (на місце середи). Найблизший мітінґ відбудеть ся 14. серпня в гали при Клінтон Аве. Н. корнер Генд Стр. Котрий член не явить ся і не заплатить своєї залеглости, зістане виключений з Товариства. — Н. Швець, предс.; І. Демкар, кас.; М. Паньків, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. „Українська Січ", від. 170, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що місячний мітінґ відбудеть ся сеї суботи, дня 12-го серпня с. р. в церковній гали при Сусекс Стр. корнер Ґрін Стр., точно о годині 8. вечером. Уряд товариства упрашає рівнож всіх Товаришів і Товаришок, щоби постарались припровадити на сей мітінґ бодай по одному членови, а за щиру працю кождий одержить від товариства гарний дарунок. — С. Миляновић, предс.; Е. Сойка, секр. рекорд.

АВОКА, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 326, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеть ся дня 13. серпня с. р. Кождий член має явити ся на мітінґу, бо є важні справи до полагодженя. — Н. Колодій, секр.

РОН, ПА. Бр. „Преображенія Господнього", від. 29, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю дня 13. серпня точно о годині 2-гій пополудни в галї парохіяльній на Сендер Стріт. Всї члени мають на той мітінґ явити ся, бо є дуже важні справи до полагодженя. Будеть ся також обговорювати справу Українського Дня, котрий має відбути ся 4. вересня с. р. у Вілксбері, Па. Котрий член не явить ся на той мітінґ, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. Також просить ся тих родимців, котрі ще не належать до жадної орґанізації, щоби прийшли на той мітінґ, де будуть могли вступити до Братства і до У. Н. Союза. — В. Федак, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Тов. ім. І. Франка, від. 53, повідомляє всіх своїх членів, що слідуючий місячний мітінґ відбудеть ся 13. серпня о год. 1.30, в гали Т. Кульчицького. Кождий член повинен явити ся. — Л. Вантух, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Українська Січ", від. 59, повідомляє своїх членів, що на минувшім мітінґу вибрано нового предсїдателя, Василя Кузіва, його заступником Стефана Юхника, а дозорцем хорих Теодора Подоляка. Місячний мітінґ відбудеть ся 13-го серпня б. р. в домі предсїдателя Василя Кузіва під ч. 431 Кошут Стріт. о годині 2. пополудни. На сей мітінґ кождий член повинен явити ся, а таксамо повинні прийти всі ті, котрі до сего часу ще не є членами нашого Товариства. Нехай прийдуть і запишуть ся, бо наше Товариство буде приймати без вступного лише сього місяця. — І. Бойко.

КУРТІС БЕЙ, МД. Від. 81. повідомляє всіх своїх членів, що надзвичайний мітінґ відбудеть ся дня 10. серпня с. р. о 7-мій год. вечер в Чеській гали. На тім мітінґу мають відбути ся важні наради про справи Бартства і всього українського народу, котрий знаходить ся в нашій місцевости. — А. Ліщинський, предс.; І. Цілінський, кас.; А. Шандровський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра і Павла буде мати піврічний мітінґ в неділю, 13. серпня о 2-гій годині пополудни, в церковній гали. Урядники здадуть звіт з пів року. Неявивший ся член заплатить $1.00 кари, а урядник $2.00. — Й. Сенчина, предс.; І. Єндаєвич, кас.; К. Стадник, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Бр. св. Михаїла, від. 308, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеть ся в суботу 19. серпня. Котрий член на мітінґу не явить ся, заплатить 25 цнт. кари, а урядник 50 цнт.

ЗАЗИВ ДО УКРАЇНЦІВ В БРІДЖПОРТ, КОНН.

Отсим запрашаєть ся Вп. Урядників українських Братств і Товариств в Бріджпорт, Конн., щоби були так добрі прийти 12. серпня с. р., о 7-мій годині вечір під ч. 114 Ґаллетт Ст., щоби порадити ся, в який спосіб, і коли, ми могли би віддати честь українському поетови Іванови Франкови, щоби і Бріджпорт не лишав ся позаду других місцевостий. — І. Бойко.

ВІДОЗВА ДО УКРАЇНЦІВ В КУРТІС БЕЙ, МД.

Панове Куртісбейці і вся українська Громадо! Як Вам відомо, на мітінґу дня 4. серпня с. р. мали ми наради в справі Народного Дому. Видно по Вас, що Ви хочете мати свою хату, бо та хата є для нас дуже потрібна. Знайшло ся тут двох людий, котрі того народного діла не люблять. Вони Вас туманять, що нам не треба жадного дому. Вони страшать Вас, що Братство наложить на Вас, Панове Члени, по 25 долярів податку, а як не дасьте тих гроший, то Вас викинуть. Не вірте, Братя, тим злобним людям, бо Вас ніхто не може присилувати платити якихось податків. Ви можете лише добровільно щось жертвувати на добру народну ціль, але не через примус! Знаєте самі, Панове, що Народний Дім є потрібний і що він стане нашим людям у великій пригоді. Як наш чоловік захорує, а не має свого гроша, то що з ним роблять? Беруть до шпиталю. А як він у шпитали вмре, то нема кому поховати його грішне тіло. Один каже: В мене нема де, і так всі кажуть, а як будемо мати свою галю, тоди беремо небіщика до галї і обійдемо його по християнськи. Таких прикладів можна би навести більше, але Ви і без того знаєте, що „в своїй хатї своя правда і сила і воля". Досить ми вже тут набідували ся, а тепер вже крайна пора розпочати щиру народну працю в Куртіс Бей, щоби вона була славою для нас всіх.

А. Ліщинський,
А. Шандровський.

ЖАРТИ.

Яка користь з заяця?

В другій клясї народної школи учитель задає ученикам питанє:

— Яку користь маємо з заяця?

— Мясо, — каже один ученик.

— Шкіру, — каже другий.

— Кримінал! — кричить третий. Мої татуньо забили в нас на городі заяця і за се замкнули їх до кримінал у.

Котре чудо більше.

— Чи ти чув, що якийсь Француз винайшов такі чоботи, що коли в них зробить ся крок, то на сім миль?

— Е, мій дорогий, се не таке велике чудо. А чи ти чув, що наша поліція має бути віддана під поліційний догляд?

В ґалицькій школї.

Учитель: Петре, скажи менї, що то значить: Носї жид карабін?

Петро: То не є велика штука знати, що то значить. По нашому буде: Носить жидка рабін.

КАСОВИЙ ЗВІТ УКР. НАР. СОЮЗА

за місяць липень 1916 р.

ПРИХОДИ:

Відділ	запл.	Відділ	запл.
1.	281.63	170.	255.40
2.	69.62	173.	35.58
3.	20.73	174.	26.99
4.	71.04	175.	54.24
5.	42.52	178.	15.80
6.	19.37	179.	58.68
7.	106.61	180.	3.42
9.	44.07	181.	21.75
10.	159.15	186.	71.40
11.	6.48	191.	32.48
12.	106.88	192.	29.40
13.	42.94	195.	26.78
14.	36.58	198.	13.11
15.	62.05	200.	36.81
16.	16.46	202.	18.83
18.	55.03	203.	36.77
19.	12.05	205.	22.91
20.	10.71	206.	44.98
21.	15.46	209.	86.99
22.	36.50	210.	73.63
23.	10.47	211.	36.46
24.	19.18	213.	104.16
25.	19.26	214.	10.51
26.	24.56	215.	31.87
27.	46.85	217.	183.41
28.	60.24	218.	85.21
29.	89.10	220.	31.75
30.	19.73	221.	149.57
31.	15.68	223.	59.73
33.	19.06	224.	21.61
34.	24.04	225.	65.81
35.	14.62	228.	19.89
36.	21.26	229.	107.58
37.	13.84	230.	43.29
38.	148.33	233.	28.76
40.	26.94	234.	48.35
41.	46.87	235.	51.25
42.	35.24	237.	81.14
43.	11.10	238.	6.40
44.	31.12	239.	104.05
45.	75.27	240.	20.40
46.	24.29	241.	26.57
47.	96.76	243.	33.41
48.	49.04	244.	22.68
49.	32.33	245.	19.97
50.	16.81	246.	22.29
51.	24.43	247.	88.55
52.	23.85	248.	39.56
53.	27.58	250.	10.50
54.	20.07	251.	36.53
55.	11.89	254.	55.42
56.	30.01	255.	36.84
57.	42.50	256.	11.64
58.	15.54	258.	20.56
59.	19.62	259.	74.29
60.	75.67	261.	20.02
61.	19.12	262.	15.32
62.	9.57	263.	9.14
63.	153.66	270.	89.26
64.	25.50	273.	38.85
65.	85.06	274.	34.59
66.	54.25	276.	61.59
67.	70.76	277.	26.35
68.	14.00	278.	32.94
69.	48.67	282.	54.71
70.	163.37	283.	48.93
71.	22.75	286.	20.09
72.	33.00	288.	47.35
73.	16.83	290.	20.86
76.	107.12	291.	29.48
77.	31.08	292.	83.56
78.	39.92	293.	9.00
79.	21.38	295.	32.90
81.	77.05	296.	44.28
82.	18.36	300.	114.86
85.	10.49	301.	93.10
87.	51.28	303.	11.01
89.	6.14	305.	21.96
90.	29.29	308.	44.21
91.	94.74	314.	11.81
96.	44.21	315.	17.10
98.	51.20	316.	112.56
99.	59.30	317.	29.03
102.	126.22	318.	29.79
104.	126.69	320.	13.29
105.	57.78	321.	28.60
106.	131.56	322.	27.55
109.	104.51	323.	35.50
112.	41.88	324.	40.69
113.	43.95	326.	60.54
117.	68.84	330.	102.06
123.	15.59	332.	23.95
124.	45.49	334.	8.23
127.	59.82	336.	67.28
128.	23.20	338.	105.38
132.	59.48	339.	50.17
133.	133.08	341.	30.55
135.	15.55	342.	47.00
136.	58.30	344.	14.23
137.	31.44	346.	13.79
138.	17.20	347.	11.25
140.	13.20	349.	21.90
142.	81.67	350.	84.47
145.	13.43	351.	14.97
146.	90.26	354.	35.88
147.	74.55	355.	30.26
148.	9.74	357.	17.08
149.	40.52	360.	57.39
150.	16.87	363.	51.90
151.	39.35	364.	18.00
155.	160.21	365.	48.47
160.	78.58	367.	47.10
162.	23.54	369.	73.66
165.	76.14	370.	24.95
168.	84.17	371.	28.88

Відділ	запл.	Відділ	запл.
373.	9.68	392.	9.93
379.	29.50	393.	20.05
380.	16.20	395.	3.65
381.	9.97	396.	29.13
384.	33.00	400.	29.54
385.	16.67	401.	25.10
388.	41.50	402.	13.00

На сплату морґечів	2.150.00
Процент від морґечів	478.16
Прихід за діти членів У. Н. С.	363.01
Приходи друкарні	3.124.15
Рент від дому У. Н. С.	164.00
На рахунок сир. фонду	1.062.50
Процент з банків	1.440.40
Процент від бондів	112.50
Прихід за місяць липень є	19.995.34

РОЗХОДИ:

Посмертне по бл. п.:

Бабух Олексій, від. 221	500.00
Мотиль Прокіп, від. 204	750.00
Набережний Яків, від. 19	1.000.00

Запомоги з фонду убогих:

Козей Василь, від. 78	25.00
Матлаґа Стефан, від. 65	75.00
Петрочко Іван, від. 65	25.00
Челак Михайло, від. 286	100.00

Адміністраційні видатки:

Платня головних урядників	290.00
Платня головного опікуна	65.00
Платня помічника	65.00
Рент за липень	30.00
Видатки офісові і адміністр.	163.77
„Свобода" за липень	800.00
„Свобода" за друки	352.24
„Просьвіта" на видавництва	237.18
Розходи друкарні	4.331.71
Адвокат за справи правничі	154.81
Розхід за липень	8.964.71

ЗІСТАВЛЕНЄ:

Готівка з кінцем червня	144.042.52
Прихід за липень	19.995.34
Разом прихід	164.037.86
Розхід за липень	8.964.71
Готівка з кінцем липня	155.073.15

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	155.073.15	
Морґечі	64.350.00	
Реальність	19.500.00	
Бонди	49.515.00	
Друкарня	23.850.00	312.288.15

Стан довжний:

Фонд посмерт.	87.416.34	
„ резерв.	111.203.65	
„ адмініст.	34.965.54	
„ убогих	9.116.78	
„ народний	6.634.87	
„ сиріт.	62.950.97	312.288.15

Невиплачені посмертні запомоги за членів померших по день 31. липня 1916 р. числять 18.466.85.

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
А. Шаршонь, гол. кас. У. Н. С.
С. Ядловський, г. ф. секр. У. Н. С.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

В сій рубриці поміщуйте слідуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів. —Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось доніс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте аґенгів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дяко-учителів і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешканє з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінятись з ким.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

Пошукую свого брата, **ІВАНА ДЕМЧУКА**, котрий походить з села Домашів, повіт Рава Руська з Галичини. Тому сім літ як виїхав до Бразилії. Має перебувати враз з родиною в кольонії Парана. Хто подасть мені його докладну адресу дістане красну нагороду. Mrs. Alexandra Demczuk, P. O. Box 300, Bedford, Ohio. 95-97

ПОШУКУЮ РОБІТНИКА, досьвідченого в віндовклінерській роботі. Добра платня. Подорож заплачу. Голоситись на адресу: Atanazyj Kusz 109 N. Jefferson Ave, Peoria, Ill. 95-97

НА ПРОДАЖ ФОНОҐРАФ з богато гарними рекордами в дуже добрім стані. Коштував $45.00 а властителька продасть його за $15.00. Голоситись до: Mrs. Petrak, Room 1, 98 East 7th St., New York, N. Y. 95-07

Василій Назарак, военно-плінний, Росія, гор. Буїнск, губ. Симбирск пошукує своїх свояків: **ТРОФИМА ГОРАЧКО, ЛУКІЯНА ЧУКАЛЬСЬКОГО і ІЛЬКА КУЧЕРСЬКОГО.** 94-95

ЛЮДИ — приходіть по роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, зелізницях, цегольнях, дорогах, стайнях і т. и. Приведіть своїх приятелів. — Schwartz's Agency, 38 Montgomery St., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ мурований дім, в добрім положеню, 5 кімнат і штор. Стайня для коний і коров; є місце на автомобіль. Пів години їзди з Джерзи Сіти. Ціна $2,600. Жадаєсь невеликої вплати. Близші поясненя засягайте: Stan. Szatkoski, 366 Bramhall Ave., Jersey City, N. J. 93ч99

$5.00 НАГОРОДИ дістане той, хто подасть теперішну адресу **МИХАЙЛА ДРЕБОТА**, сина Івана і Олени Дребот з Боринич, Галичина, Австрія. Зголошеня слати на адресу: F. M. T., 83 Grand St., Jersey City, N. J. 87чс97

ХТО ЗАРІБКУ ШУКАЄ! Може заробити $25.00 тижнево, розповсюднюючи наші сьвітової слави вироби. Мусить уміти читати і писати по українськи і по польськи. Знаня англійської мови не вимагаєсь; праця тільки 2 години денно. Голосіть ся по інформації, залучаючи на відповідь 2 цт. марку: 94-05

D. WROBLEWSKI & CO.,
196 E. 4th Street, Dept. 50. New York, N. Y.

ПОЗІР П. П. АҐЕНТИ ВІД ПАТЕНТОВАНИХ ЛІКІВ!

Потрібно агентів у всіх місцевостях, де жиють Українці, до розпродуваня добре звісного Еліксіру житя Св. Михаїла. Лік сей є на всі хронічні недуги. Маємо також богато других патентованих ліків, при яких розпродажи ґварантуємо великий заробок. Пишіть сейчас на слідуючу адресу: 93ч—

THE ST. MICHAEL MEDICINE CO.,
400 Hackensack St., Dep. Sv. Carlstadt, N. J.

EXTRA!!! ТІЛЬКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ! — ЗОВСІМ ДАРОМ висилаємо опис дуже цікавої і інтересовної книжки, в котрій містить ся понад 500 образків так женщин як і мущин в гарних позах. Пришліть за 2 центи марку. 95-97

THE AMOR NOVELTIES CO,
642 E. 14th Street, New York, N. Y.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОҐА № 2, те нехай нині пише за ним. У нім є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і ноти; ґрамофони, годинники, бритви, машини до писаня і богато инших цікавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа. 46—

UKRAINSKA KNYHARNIA,
951 W. Erie St., Dept. II. Chicago, Ill.

Перед ужитєм

ВЕСНЯНКИ, плями на лици, прищі, лішаї, і всяка нечистість на тілі, зникнуть цілковито і під ґарантією ніколи не вернуть по кількаразовім ужитю східної краси креми „Амор". Ціна слоїка $2.00 THE AMOR NOVELTIES CO., 642 E. 14th Street, New York, N. Y. 95-97

По ужитю

ТАЄМНА КНИГА!!!

ЩО КОЖДА ЖЕНЩИНА ПЕРЕД ШЛЮБОМ І ПО ШЛЮБІ ЗНАТИ ПОВИННА.

ЦІНА КНИЖКИ $1.00. — Адресувати: 90-96

THE AMOR NOVELTIES CO.,
642 East 14 Street, New York, N. Y.

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАЄВИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЯ, БАЛІ, ЗАБАВИ, СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ. 47—

M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 3rd St., St Louis, Mo

ДОМИ І ФАРМИ НА ПРОДАЖ!

ПОДАЮ ДО ЗАГАЛЬНОЇ ВІДОМОСТИ МОЇМ ПОБРАТИМЦЯМ, що маю на продаж красні і тані доми на одну і дві фамілії; ґаз, електрика і всі містові уліпшеня. До кождого дому великий кавалок землі під управу на город: 30 МІНУТ З НЮ ЙОРКУ; 5 ЦНТ. КАРОЮ З ДЕЛЕНСІ УЛИЦІ. — Також маю на продаж красні і тані ФАРМИ (до хову курий) з кільцома акрами землі і красним домом о 6 кімнатах. До фарми 1 година з Ню Йорку; тикет коштує 18 цнт. Потреба $200 готівки — решта на місячні сплати по $10 дол. Всюди 5 мінут до костела і школи. Докладні інформації і безплатні зелізничі тикети видає кождого дня, в неділі і сьвята від 9 рано до 6. вечером: 94-96

I. RYKSZYNSKI,
243 W. 34th St., поміж 7 а 8 Ave., New York, N. Y.

НОВІСТЬ! Чи ви вже бачили сей новомодний ножик? Мабуть — ні! Пригляньте ся на сей ножик, як він штудерно зроблений. Він має два правдиво сталеві вістря, один приряд до отворюваня бляшаних кенів, один коркотяг, долітце до вкручуваня шруб і одно шило. Всі ті приряди отвирають ся і замикають ся автоматично, на спружинах. Рамці сего ножика є мосяжні а окладинки ґебанові. Сей ножик є дуже потрібний кождому чоловікови, бо він є так штудерно зроблений, що заступить вам кілька знарядів які є необхідні в кождім домі. ЦІНА СЕГО НОЖИКА Є ЛИШЕ $1.25. Тож, коли хочете користати з сего дуже спосібного ножика, то не відкладайте з дня на день, але ще нині пришліть нам 25 ЦНТ. марками а решту доплатите при відбираню ножика. А єсли ножик не є такий як тут описано і вам не сподобаєсь, то гроші вертаємо. 91-98

Замовленя шліть на адресу:

INTERNATIONAL SALES CO.,
1850 W. Erie Street, Chicago, Ill.

УКРАЇНСЬКИЙ ЮВІЛЕР, котрий провадить інтерес від кількох літ, має на складі: годинники, перстені, шлюбні обручки і всякі инші срібні, золоті і діяментові річи, котрі можете набути таньше у свого як у других. За готівку і на сплату. В потребі приходіть на адресу:

Ф. В. Матилькевич
400 E. 5th St., New York, N. Y.

ХТО терпить на недуги ЖОЛУДКОВІ, РЕВМАТИЗМ, НЕРВОВЕ ОСЛАБЛЕНЄ, УТРАТУ СИЛ, МАЄ ПЛЯМИ, ВЕСНЯНКИ, ПРИЩІ, ЛИШАЇ, ВИКИДИ ШКІРНІ НА ЛИЦИ І ТІЛІ, кому ВИПАДАЄ або НЕ РОСТЕ ВОЛОСЄ, хто хоче бути здоровим і гарно виглядати, нехай напише до нас а ми пішлемо кождому зовсім дармо нашу ЕНЦИКЛЬОПЕДІЮ КРАСИ І ЗДОРОВЛЯ, яка містить в собі цінні інформації про те, як скоро і під ґаранцією можна позбутись тих недуг. — Адресувати треба так: 95-97

NADICO CHEMICAL CO.,
133 Second Ave., New York, N. Y.

ЯВНІ ФАКТИ ПРО ДІТИ.

МАТЕРИ ПОВИННІ ПАМЯТАТИ, ЩО НАЙНЕБЕЗПЕЧНІЙШІ НЕДУГИ У ДІТИЙ ПОЧИНАЮТЬ СЯ ЗВИЧАЙНО ВІД „ПЕРЕСТУДИ".

І від тогди недуга розвиваєсь.

Холодні ночі по горячій днині є найгіршими неприятелями для молодого орґанізму дитини, а легке переохолодженє, на яке ми рідко звертаємо увагу, оказуєсь в многих случаях смертельним.

Через сі грізні дни, кожда обережна мати держить все під рукою бутельку "Kopp's Baby's Friend", яке урятувало житє многим міліонам дітий, і яке то средство оказалось найліпшою і найуспішнійшою захороною перед перестудою, кашлю, запору, тяжкість віддиху, корчів жолудка, біґунки, неспокою, безсонности і в часі зубкованя.

Сю медицину можна купити в кождій аптиці по 25 і 50 цнт. бутелька, а коли не можете дістати в сусідній аптиці, пішліть гроші до нас а ми Вам радо вишлемо бутельку яку Ви хочете.

KOPP'S BABY'S FRIEND COMPANY,
York, Penna.

C. Robert Kopp.

Правдивий виріб лиш з таким підписом.

DR. RICHTER'S Pain-Expeller

найуспішнійший лік проти РЕВМАТИЗМА, БОЛІВ, ПАРАЛІЖА СУСТАВІВ І МЯЗІВ.

Оригінальні пачки мають опаковане як повіч подано.

Не беріть пачок які не мають нашої торговельної марки якора.

Фляшочки по 25 і 50 центів в аптиках і впрост від фірми.

F. Ad. Richter & Co.
74-80 Washington St
NEW YORK, N. Y.

Портрет Івана Франка

Щоби прийти в поміч тим товариствам, братствам і організаціям, які хочуть сьвяткувати память Івана Франка концертами чи вечерками, видала „Свобода" портрет Івана Франка. Портрет є друкований на гарнім папери, величини 14x19 цалів, отже надасть ся зовсім до прикраси концертових галь, читалень та инших товариських льокалів. Пожаданим було би, щоби кожда українська родина завісила в своїй хаті портрет Франка, побіч портрету Шевченка, Хмельницького й инших визначних Українців.

Ціна портрету Франка дуже низка, бо виносить

лише 25 центів

і то вже з почтовою пересилкою.

Замовленя висилайте на адресу:

„SVOBODA".
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВАЖНЕ ДЛЯ МУЩИН ВАЖНЕ ДЛЯ МУЩИН

Чи Ви є НЕРВОВІ??
Чи терпите НА УПЛАВИ ПЛОДУ??
Чи ВТРАТИЛИСЬТЕ або зачинаєте тратити МУЖЕСЬКУ СИЛУ??
Чи терпите на иншу НЕРВОВУ НЕДУГУ??

В кождім случаю можете виліч итись.

Вишліть сейчас моні-ордер з листом на $2.00 (два доляри) а отримаєте почтою 90 славних — ELECTRON — таблетів, які Вас скоро висвободять з недуги. — Адреса:

DOCTOR C. B. GRAF, 411 West End Avenue, New York, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ МУЩИН ВАЖНЕ ДЛЯ МУЩИН

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ПОЗІР! Знаменита нагода для кождого.

За 10 долярів місячно можна купити дім і два лоти в Manville, N. J. близько фабрик, яких є тут повно, а робота для тих, що хотять працювати є певна і добре платна. 92вч02

По близші інформації просить ся голосити до: J. O. Manager, 116 Nassau St., Room 1002, New York, N. Y.

ОДИНОКА ШКОЛА АВТОМОБІЛЕВА,

в якій учать після найновійшої методи у Вашій рідній мові. В четирох тижнях станете вправним механіком і будете могли кермувати автомобілем, направляти і обзнакомитесь з механізмом ріжнородних машин. Се занятє є найбільше популярне. Ціна за курс науки $15.00. Лайсенси запевнені. Наука в дни і вечерами. Голосіть ся або пишіть до: 88-

INTERNATIONAL SCHOOL OF AUTOMOBILES,
147 E. 40th St. New York
Інструктор: Павло Ґульо.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ

ПЕРША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посідає великий склад першорядних народних русько-українських і иншого рода добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, як: перуки, волоси, бороди, вуси, шапки і т. п. Річи ті випозичаємо по дуже низьких цінах. В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль граючих на сцені. При замовленях треба присилати спис осіб і потрібних річий. Замовленя треба присилати що найменше 8 днів перед представленєм на адресу:

Mrs. E. UHORCHAK, 310 2nd Street, Jersey City, N. J.

КАБАЛА КАРТ!!!

ЗНАНОЇ ВОРОЖКИ

ЛЄНОРМАНД З ПАРИЖА.

Ворожка Ленорманд здобула собі сьвітову славу через своє ворожене. Вона виворожила з карт цісареви Франції, Наполеонови, його поводженє, опісля упадок; королеви Фридрихови Вільгельмови предсказала рік смерти; цісаревій Йосифині розвід і смерть. До славної ворожки ходили цісарі, королі, князі, взагалі кождий, хто тоді жив. 93-97

Кождий чоловік має в собі нахил до сего, що хотів би знати о своїй будучности, а се найліпше переконати ся з КАРТ ДО ВОРОЖЕНЯ ворожки Ленорманд. Кождий дуже легко може ворожити. ЦІЛИЙ КОМПЛЄТ ТАКИХ КАРТ, ВРАЗ З ДОКЛАДНИМ І ЗРОЗУМІЛИМ ПОУЧЕНЄМ, ЯК ЇХ УЖИВАТИ, коштує лиш одного доляра. Листи і гроші слати на адресу!

THE AMOR NOVELTIES CO.,
642 E. 14 Street, New York, N. Y.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!
НОВІСТЬ ЩОЙНО ПОЯВИЛАСЬ. ГОДИННИК І МУЗИКА.

Не видавайте гроший на ріжні музичні інструменти, як ґрамофони, гармонії і инші. По що Вам докладати гроший на інструменти, коли тепер є щось ліпшого і вигіднійшого, як колись було. От, як самі бачите, що се є годинник, який є потрібний в кождій хаті. 1) Він показує години як всі инші годинники. 2) Коли хочете послухати гарної музики, то лиш накрутіть спружину, а годинник сейчас заграє так, як би ціла банда, що кождого з Вас здивує, що се за чудо і диво. Сей годинник виграє ріжні танці і другі веселі арії. З верха має дуже гарну обробу і є дуже міцний через се, що він зроблений з мосяжу і є позолочений так, що завсігди буде мати свою властиву красу. Сей годинник ґарантує компанія на довгі літа, а ціна його лише $8.00. Гроший всіх не висилайте, тільки залучіть враз з замовленєм $2.00, а решту заплатите по отриманю годинника. Спішіть ся, бо вони подорожіють в протягу кількох тижнів.

MUSICAL CLOCK CO., 93ч-
1926 W. Huron St., Dep. 1, Chicago, Ill.

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хаті портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика, Б. Хмельницького, І. Мазепи і Ів. Котляревського. Величина 16x20 цалів, ціна 50 цнт. за один. Книжки до читаня, молитвенники, кобзарі і всякого рода календарі. Катальоґ висилаємо даром. Пишіть на адресу: 75ч—

RUSKA KNYHARNIA IM. T. SZEWCZENKA,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ВАЖНА НОВІСТЬ!

Від довшого часу шукаєте всяких магічних книжок і платите за них добрі гроші, однак не можете ніколи дістати того, чого ви собі бажали. Єсли хочете знати всі штуки і з того користати, то купіть собі у нас книжку, яка містить 500 ріжних магічних штук з многими ілюстраціями. Кожду штуку виконаєте без жадних видатків. В сій книжці найдете навіть, як лічити всякі недуги які хто має, і то без одного цента видатку. З неї кождий все навчить ся. Сю книжку написав славний платнетник, котрий сам всі штуки виконував, а опісля друкував книжки, щоб собі зробити в сьвіті славу. Як купите сю книжку, то набудете для себе скарб, через то, що всьо зробите і без одного цента видатку. З неї навчите ся богато тайних штук. Як купите, то не пожалуєте. Сю книжку будете могли дістати лише через сей місяць. Ціна сеї книжки $5.00, а ми в сім місяци продаємо лише за $2.00. Спішіть ся. Замовленя шліть враз з грішми на адресу: 93ч—

IMPORTING BOOKS CO.,
492 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

РУСЬКИЙ БАЗАР

МАЄ НА СКЛАДІ ВЕЛИКИЙ ВИБІР **ВЗОРІВ ДО ВИШИВАНЯ**

Книжка № 1 коштує $1.50, № 2-ий 75 цнт.; № 3-ий 40 цнт.; № 5-ий 50 цнт.; № 8-ий 35 цнт.

Виробляємо також ґердани з кораликів до годинників з гербом України, ціна одного ґердана з меньших кораликів $2.50. Січевий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах, ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: 14ч—

RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ДОБРА НАГОДА! Кождий з вас повинен посідати отсей чудовий і вельми знаний цілому сьвітови годинник Елджін. Сей годинник є найліпшого системи, який має Ґілт Елджін машинерію і має 17 камінів, коверти є чисто золоті і ґарантовані на довгі літа. Сей годинник є один з найліпших, хід має дуже рівний, так що ніколи не пізнить ся. Має чистий секунд і дуже гарно викінчений. Висилаємо ґаранцію кождому, хто купить у нас сей годинник. Годинники сї продають ся по шторах по $20, а ми продаємо по фабричній ціні, бо лише за $10.50. Зашліть 50 центів в почтових марках яко задаток, а решту доплатите при відбираню годинника. Наколиб кому з вас не подобав ся, зверніть назад, а ми вам звернемо ваші гроші і всі кошта. Спішіть ся з замовленєм, бо ціна піде скоро в гору. Замовленя шліть на адресу: 90ч—

ELGIN WATCH SELLING CO.,
951 W. Erie St., Dep. 6, Chicago, Ill.

МОЖНА ЗАРОБИТИ $2.00 ДО $3.00,

ЗАЙМАЮЧИ СЯ ВЕЧЕРАМИ ПО РОБОТІ РОЗПРОДАЖИЮ КНИЖОК. ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦІЇ ПИШІТЬ ДО:

„SVOBODA"
Dept. K,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Др. І. Спіллінґер

Dr. J. SPILLINGER
153 E. 18th St., New York, N. Y.
при стації елевейтоа 3-ої евені і субвею.

Порада і оглядини ДАРОМ,

Застарілі хороби можна вилічити без ужитя затроюючих лікарств при помочи електрики. Рівнож в богато случаях, що давнійше вимагали операції, можна вилічити ся о много лучше тим самим способом, без ужитя ножа. 79—

Маю також машину, за помочию котрої можу бачити нутро людського тіла і пізнати причини хороби, а другою машиною можу впровадити струю електричну до тіла і вбити заразливі бактерії, які є причиною всіх недомагань. Та метода лічення є не тільно нешкідливою але і приємною для пацієнта.

Години офісові: від 9. рано до 12. пол., ві второк і пятницю від 9. рано до 7 вечер, в неділю від 9 до 11 рано.

Зверніть Увагу!

Спеціально в сім місяци даємо нагоду кождому в Злучених Державах і Канаді набути ґрамофон разом з 20-ма піснями, який сьміло мож рівнати з 35-доляровою машиною — лише за $17.50.

15-ЛІТНА ҐАРАНЦІЯ!

Надішліть $2.50 на задаток а решту заплатите при відборі машини, а відворотною почтою отримаєте чудово-говорячу машину разом з 20 піснями які довільно позволяємо вибрати собі з нашім спасі.

Жадайте нашего безплатного ілюстрованого цінника ґрамофонів і других музичних інструментів. Наш маґазин отворений щоденно, не виключаючи неділь і сьвят від 9-ої години рано до 10-ої вечером. 43ч—

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
310 GRAND STREET, D. 308 NEW YORK, N. Y.

НАЙБІЛЬШИЙ ЗАРОБОК!

ПОТРЕБУЄМО АҐЕНТІВ

ДО ПРОДАЖИ ФАРМІВ, ЛОТІВ І ДОМІВ В МІСТІ, де купуючий робітник одержить сталу працю, а бізнесіста заложить добрий інтерес. Спосібним платимо від 20 до 50 дол. тижнево. Пишіть зараз по інформації до:

B. - LINCOLN CO.,
309 Broadway Room 210 New York, N. Y.

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,

славний спеціяліст зі старого краю,

поручає всім терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСІЛЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д. 40—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропуклину при помочи спеціяліста з Відня.

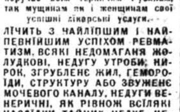
Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG.
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

$10 ЗА НАУНУ ШОФЕРСТВА $10

Пощо платити більше? Чому маєте бути невільниками в шапах, коли можете стати своїм босом і заробляти по $25 тижнево і висше. Наша школа має найліпше і найбільше заосмотрене в сім обсягу в Америці. Се є одинока школа, в якій учать шоферства і реперованя на всяких новомодних автомобілях, як Chalmer's, Buick, Cadillac, „Hudson Super Six", 1916-1917 модель. Вчимо в українській мові. Також старасмось о посади. Харч і мешканє для позамісцевих дешево. Ґарантуємо студентам дипльоми. Оглянуте нашу школу і самі оцініть.

ARENA AUTO SCHOOL, 228 W. 47th St., NEW YORK, N. Y.
Близко Бродвей. 86—

Безплатні інструкції механізму для шоферських студентів — се доказ користий, які дає наша школа.
Інструктор: п. Аскер.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

С. М. КАУФМАН

СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

урядує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.

При лічению ужинає електричних машин X-RAY. 79-

Dr. C. M. KAUFMAN,
111 7th Street, New York, N. Y.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE

407 East 58th Street, NEW YORK, N. Y.
Межи 1st Ave. і Ave. A.

СТАРОКРАЄВИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЛІКАР.

Лічить успішно всі жолудкові недуги; легких, нирок і всї другі внутрішні недуги Лічить падачку і секретні недуги мущин і женщин. З великим успіхом лічить ревматизм, рани на ногах, лишаї, всї скірні викиди, як також дитинні недуги. Лікар говорить по українськи і сам виробляє ліки.

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером, як також в неділї і сьвята. Хто не може приїхати нехай пише до нас. 79—

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизма, болів плечий, колена і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болі суставів у рук і ніг, на легкий паралїж карку, болї горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до ґенерального аґента, залучаючи 2-центову марку на відповідь. 60ч93

MIKE FEDIW,
47 Ridge St., Hastings upon Hudson, N.Y.

Чи Ви еще того не знаєте?

що Ви повинні купувати лікери там, ДЕ ВИ МОЖЕТЕ ЗА МАЛІ ГРОШІ ДІСТАТИ ЯК НАЙЛУЧШІ ТОВАРИ. Є тільки одно таке місце в Америці, добре знана гуртовна спродажа лікерів БРЕМАН І ОСҐУТ в Пітсбурґу, Па.

Перечитайте уважно слідуючий спис цін:

Наші B.&O. спеціяльні червоні або білі горівки в цінах від.........$1.75 до $4.00
Правдива добра Теркалиця, за ґальон..........$2.00 до $5.00
Чиста, моцна Слівовіца, за ґальон ....$2.50 до $5.00
Кімель або Грушняк, за ґальон $2.50, $3.00, $3.50
Коняк, за ґальон.........$2.50 до $5.00
Добре біле або червоне столове вино, за ґальон від $1.00 в гору.
Солодкий токай, за ґальон $2.50 до $4.00
Чорний рум, за ґальон...$2.00 до $4.00
Правдивий яловець (Боровичка), за ґальон.......$2.50, $3.00, $3.50, $4.00 і $5.00
Алькоголь, за ґальон.....$3.00 і $4.00

Оплачуємо почту від замовлень 5-долярових і висше на просторі межи Ню Йорком а Шікаґом.

ГРОШІ ВИСИЛАЙТЕ В РЕДЖІСТРОВАНІМ ЛИСТІ І ПОЧТОВИМ МОНІ-ОРДЕРОМ.

КУПУЮЧИ ВІД НАС, ЗАОЩАДИТЕ ГРОШІ, ПОЗАЯК МИ НЕ ЗАТРУДНЮЄМО АҐЕНТІВ.

МОЖЕТЕ ПИСАТИ ДО НАС ПО УКРАЇНСЬКИ. 93ч—

BREMAN & OSGOOD,

112 Fullerton St.,
PITTSBURGH, PA.

ЙОСИФ П. ПАЛЬ,
український управитель.

РІК ОСНОВАНЯ 1893.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ!

УЧІТЬ СЯ АКУШЕРІЇ В НАШІЙ ШКОЛІ, АБО У СЕБЕ ДОМА, ПО УКІНЧЕНЮ ВИДАЄМО ДИПЛЬОМ. Лічимо успішно всякі слабости мущин, женщин і дітий. Адресуйте:

Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery
229 E. 14th St., Dpt. S. New York, N. Y
Telephone: Stuyvesant 933

R. J. Glick

АҐЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING SHAMOKIN, PA.

МОДНІ УБРАНЯ

Чи хочете виглядати добре і вбрати ся добре за менші гроші? То прийдіть і купіть в нашім складі, а заощадите процент дрібничкової продажі. Зайдіть і огляньте також наш спеціяльний департамент одежи, де є велика скількість ріжних убрань і рейнковтів. Ми робимо убраня на замовленє. Наш склад є отворений кождого дня, а в суботу і неділю аж до 10-ої години. 73ч112

Маємо також 500 ярдів сукна зі старокраєвих фарбованих товарів.

S. LEVINE,
469-471 Clinton Ave., N. Rochester, N. Y.

РУСИНИ ПІТСБУРҐА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ, ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та почніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розі улиць CARSON і 14-ої. 54ч-

Сей банк є одним з найстарших і найпевнійших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші ЦЕРКОВНІ, БРАТСЬКІ, СИРІТСЬКІ і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.

German Savings & Deposit Bank

COR. 14-ої і CARSON STREETS, SOUTH SIDE PITTSBURGH, PA.
И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас., Ол. Бучак, урядн. банку.

DR. KOLER

638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

ЛІКАР

(говорить по українськи)

Dr. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 18 літ досьвіду у лїченю недуг приватних мущин і женщин. Лічить: затроєнє крови, уплави, неміч у мущин, всякі уплави мочевого проводу, лишеї, викиди скірні, свербячку, шкрофули, недуги міхура і инші, походячі з нечистоти крови або блудів молодости. Голосіть ся особисто: почтою не лічу.

Години принятя: від 9-ої рано до 8-ої веч. В неділї до 2-ої.

$15 ЛЕКЦІЇ ЇЗДИ АВТОМОБІЛЕМ $15

Чому маєте ходити без праці або мало заробляти, коли можете мати легке і добре платне занятє, все на сьвіжім воздусі.

Ми вивчимо Вас на шофера і автомобілевого механіка протягом 3 тижнів в день або вечерами і постараємось для Вас по укінченю курсу о добру робту. Наша школа є першою і найліпшою в тім краю, в якій учимо після найновійшої методи а не як другі. Властитель сеї школи є інспектором автомобілів, і тому він знає ліпше вчити як другі.

Прийдіть до нас ще нині, розмовитись у своїй мові; офіс отворений до 9-ої вечер. Лайсенс ґарантуємо. 41—

Маємо дешеві мешканя для учеників з провінції.

NEW YORK AUTO SCHOOL,
302 E. 14th St., близько 2-ої Ave.,
New York City.

ЗАГАЛЬНО ЗВІСНИЙ ЧЕРЕЗ 35 ЛІТ ДОКТОР МУЛІН, СПЕЦІЯЛІСТ МУЖЕСЬКИХ НЕДУГ.

Без згляду на рід недуги — у мене найдете щиру поміч. Розкажіть лише її перебіг. Вилічу Вас — як Ваша недуга окажесь вилічимою. Ціни низькі — а успішне лїченє ґарантує моя довголітна практика. Поради безплатні. Години урядові: 9 до 8. В неділї: 10 до 3. 92—

DOCTOR MULLIN,
409 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.
Офіс напротив почти.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

випозичає карочі на весіля, хрестини, і всякі другі забави.

115 Ave. A., New York, N. Y.
Телефон: Orchard 2568.

ВИНАХОДИ ПРИНОСЯТЬ БОГАТСТВО

Ми, як приймаємо до опатентованя винахід, то даємо контракт на письмі, в котрім РУЧИМО за осягненє патенту, або звертаємо нашу адвокатську належитість.

Провірюємо, чи винахід надає ся до опатентованя полагоджуємо цілком БЕЗПЛАТНО. Пишіть ще нині по УКРАЇНСЬКИ на понизшу адресу по всякі поради і поясненя, як і книжочку в УКРАЇНСЬКІЙ мові, конечно потрібну для кождого винахідника, котру висилаємо на жаданє кождому ДАРОМ. 96ч05

R. MORGAN ELLIOT & Co.
патентові адвокати
717 Woodward Bldg. Washington, D. C.

Перед ужитем. По ужитю.

ПОЗІР! НОВІСТЬ! Тисячі дівчат, женщин, молодців і мущин завдячують свою повну, гладку і румяну цеpу „КРЕМОВИ МОЛОДОСТИ" а особливо виліченє змарщків, веснинок, знаків по віспі, прищів, чираків, лишаїв, луплення шкіри, червоности твари і носа, відмороженя ух і всіх прочих нечистостий і недуг шкіри, лиця, рук, шиї і кождого члена тіла. ҐАРАНТУЄМО, що хто тільки ужиє сего чудесного средства, мусить ся позбути сих страшних долегливостий. Ціна слоїка разом з пересилкою лише ОДНОГО ДОЛЯРА. 93—

D. WROBLEWSKI Co., 196 E. 4th St., Dept. 50, New York, N. Y.

УЖИВАЙТЕ ЧУДОВОГО ПОРОШКУ НА НОГИ

ЯКІ ПІТНІЮТЬ І СВЕРБЛЯТЬ!

СЕЙ ЧУДОВИЙ ПОРОШОК УСУВАЄ ДОЛЕГЛИВОСТИ, ПІДЧАС КОЛИ ИНШІ СРЕДСТВА ЗАВЕЛИ.

Ціна за пачку 25 цнт., додатково 5 цнт. при замовленях позамісцевих.

ВИРІБ АПТИКИ YALOWICH BROS. DRUG CO., 390 Joseph Ave., Rochester, N. Y.

ПРАВДИВИЙ ЛИШЕ В ОПАКОВАНЮ З ФОТОҐРАФІЄЮ ФАБРИКАНТІВ БРАТІВ ЯЛОВИЧІВ.

ПРОТИ ПЛЯМ НА ЛИЦИ, ПРИЩІВ, ЛИШАЇВ І ИНШИХ НЕЧИСТОСТИЙ ШКІРИ уживайте лише Y. B. Metamorphosa Cream і мило Metamorphosa Soap. Одна проба переконає кождого о висшости сих средств над другими подібними. Від десять літ тішать ся загальним признанем. Ціна за крем і мило 75 цнт., для замісцевих 85 цнт. з пересилкою. Виробляє YALOWICH BROS. DRUG CO., 390 Joseph Ave., Rochester, N. Y. 88ч96

Продаєсь також по гуртових цінах для шторів і аґентів.

ROBERT LEWIN & COMPANY,

14 Smithfield Street, Dept. L. Pittsburgh, Pa.
Напротив „Мононґагеля Гаvз".

ЗАЛОЖЕНА РОКУ 1872, ПЕРЕД ЗВИШ 43 РОКАМИ.

Стара славна фірма, де кождого добре обслужать. Найлучшої якости горівки, вина, лікери, розаліси і др., по найнизших цінах. Замовте собі на пробу, а ручимо, що будете вдоволені. Пишіть за цінником. Ми Вам сейчас вишлемо, як тільки його зажадаєте.

Тут подаємо деякі ціни товарів найлучшої якости, з яких Ви певне будете вдоволені:

	ЗА ҐАЛЬОН
Добра стара червона або біла горівка....	$1.50—2.00—2.50—3.00
Арак	2.00—2.50
Добрий старий темний рум..........	2.00—2.50—3.00
Теркелиця	2.50—3.00
Добра расковиця або анижівка..........	1.50—2.00—2.50
Боровиця	2.00—2.50
Сильний алькоголь	3.00—3.50—4.00
Угорська слівовиця	2.50—3.00
Добра стара бренді........................	2.50—3.00
Бренди (з яблок або бросквинь)..........	2.50—3.00
Добре старе вино........................	1.50—2.00—2.50
Др. Алтерс гірке вино (старе)..........	2.50

Памятайте, що ми оплачуємо експрес або фрейт від всіх замовлень на $5.00 або висше. Вишліть гроші на моніордер, в реджістрованім листі або чек. Хочемо, щобисьте тільки раз спробували а ручимо, що будете нашим сталим костумером. Замовленя висилайте на повисше подану адресу.

54ч— ІВАН ГОРНЯК, управитель чужинецького департаменту.

„ЗДЕРЖІТЬ СЯ НА ХВИЛИНКУ!"

„Здержіть на хвилинку писанє на машині, бо я хочу тепер телефонувати" — таке доводить ся чути кождого дня в офісах, де пишуть на машинах. — Пишучий здержує працю на кілька мінут і сидить безчинно. 57ч99

Чиж не ліпше набути таку машину до писаня, яка не стукоче і не перешкаджає другому в його умовій праці?

Машина модель 8, — званий „Ді Сайлент Сміт" іде так легонько, що не дасєь навіть заприміти.

До сих машин застосовано усі найновійші уліпшеня, які лише увигіднюють писанє — на них можна писати всякі рахунки в табелярачнім поділі. Сі удосконаленя принесли добру славу

L. C. SMITH & BROS. TYPEWRITER

і сьвіт узнав їх машини за найліпші.

У Вашій околиці є наша філія, — питайте за катальоґом модель 8, або пишіть

L. C. Smith & Bros. Typewriter Co.

SYRACUSE, N. Y., U. S. A.

Філії у всіх більших містах.

Broad & Market Streets, NEWARK, N. J.

311 Broadway NEW YORK CITY

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ!

ВАМ БЕЗПЕРЕЧНО ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.

І тому коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або инших річий, то зверніть ся до нас з замовленєм.

Ми є самі фабрикантами і тому у нас дістанете добру роботу, а матеріял ліпший і в дешевшій ціні як деинде.

Як звісно, що кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів чи то до походу, паради, чи на пікніки і прогульки або на инші урочистости виступити з своїми прапорами, відзнаками лентами і в шапках.

Ми уділимо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш катальоґ з взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA CO.,

115 Nassau St., New York, N. Y.

РУСЬКИЙ І ПОЛЬСЬКИЙ АДВОКАТ І НОТАР

з довголітною практикою перепроваджує всїлякі справи цивільні та карні з найліпшими вислїдами.

Години урядові: від 9-ої рано до 6-ої вечер

Адреса:

JOSEPH HELLER, 132 Nassau St., Room 516, New York, N. Y.

Для убогих порада безплатна в своїм мешканю від ч. 168 East 89th St., близько 3-ої евені, L стація від 7-ої до 10-ої вечер. 53—

NEW PERFECTION

„НАЙЛУЧШИЙ СПОСІБ ВАРЕНЯ"

„Є ВАРИТИ на New Perfection кухні. Варить без горяча і чисто. Коштує меньше, ніж инша, а варить лучше".

The New Perfection Oil Cook Stove хоронить Вас від духоти кухонь, які палить ся вуглем і деревом. Заступить ґазову кухню уживаючи при тім нафти. Заощадить час, силу і гроші.

Довгий, синьої краски коминок дає знаменитий продув і рівне огрітє. Запевнює чисту, безчадну полумінь і стале вдоволенє.

Кошт опалу — всего 2 центи страва на 6 осіб.

Більше чим 2,000,000 покупців ствердило се.

Глядіть за довгим, синьої краски, коминком.

Запитайте отсих продавців:

BAYONNE, N. J.	JERSEY CITY, N. J.
J. E. Jones	F. B. Brill
HOBOKEN, N. J.	L. S. Behr
Breckwoldt Bros.	J. Joseph
Frank Cordts Furniture Co.	H. E. Lutjen
S. Lubash	H. Seigel
	J. T. Sack

Сі нафтові кухні до вареня є в ріжних моделях і розмірах в цінах від $3.00 і більше.

Найкориснійше уживати Aladdin Security Oil.

STANDARD OIL COMPANY
(New Jersey)
NEWARK NEW JERSEY

„IT'S THE LONG BLUE CHIMNEY"